

Naročnina
\$2.00
na leto.

CLEVELANDSKA AMERIKA

'Clevelandsko Ameriko'
6119 ST. CLAIR AVE.
CLEVELAND, OHIO.

ST. 34. NO. 34.

CLEVELAND, OHIO V PETEK 28. APRILA 1911.

VOL. IV.

Mestne novice.

Rojaki, Narodna Dobrodelenia družba vas vabi, da se v mnogobrojnjem številu udeležite javnega ljudskega shoda v nedeljo ob 2. popoldne v Knau-sovi dvorani.

Zginejo nad medsebojni predstodki in pomisljanje in skupno nastopevi vsi zopet enkrat, da se pomenimo, kaj naj bo v blagor naših siromakov in napredek slovenskih otrok.

—Ne bomo obširno pisali o prekoristnem shodu, ki se vrši v nedeljo ob 2. popoldne v Knau-sovi dvorani. Dovolj se je že storilo, da se misel, kako podpirati uboge slovenske otroke in siromake sploh, razsiri med vsemi rojaki v naši naselbine. Rojaki so si pripovedovali o tem pri svojem delu, pri zahavah, v gostinjih in domu. Novi člani so pristopali vsak dan, ko so se prepričali, da društvo z bolj blagim namenom, kot je 'Narodna Dobrodelenia Družba' ne more biti. Kaj je lepšega vendar, kakor če si medseboj pomagamo in otiramo bratovske solze! Če se pa sami ne bomo pomagali, nam tujci tudi ne bodo. Že je nastopilo nekaj slučajev, ko je bilo treba z dearno pomočjo priti na pomoč ljudem, ki niso zašli po svoji krividi v revščino, da skoro niso imeli več kaj jesti. Pa imajo še mnogo naših otrok, katerih starši radi velike družine ali majhnega zasluga ne morejo vedno kupiti vsega, kar bi otroci potrebovali, da se primerno izobrazijo. Na te otroke in družine budem obrnili največjo pozornost.

Lepo pa je tudi, če se tako večkrat zberemo in si v miru in slogi povemo, kje nas kaj boli, kje kaj manjka; posledice temu so, da se bolje spoznamo med seboj, da bolj delujemo v naroden napredku in v napredku in praviti cele clevelandiske največje slovenske naselbine. Nikomur ne bo žal za eno uro časa, ko se snidemo skupaj v sredi naše naselbine in se pogovarjam o koristnih stvarih. Saj je naša sveta dolžnost, da delamo za narod, iz katerega smo prišli.

Kdor ima le čas v nedeljo, gotovo ne bo zamudil tega prekoristnega shoda, zlasti pa naj pridejo oni, ki so že vpisani v družbo, in ki dosedaj še niso bili pri nobeni seji. Enkrat mora priti vsak, da se seznaní s pravili in delovanjem družbe.

Prošen je pa vsi rojaki, da se številno udeleži shoda in prispevijo k družbi, ker letna sota, ki se plača v korist siromakov, znaša samo 50 centov. Na svidenje, rojaki, v nedeljo!

—Poročno dovoljenje so dobili: Frank Kompare iz So. Brooklyna, 20 let in Mary Jane, 20 let. Anton Strežaj, 24 let in Paulina Janežič, 19 let. Naše častitke!

—Pokrov bodejo pritisnili v nedeljo na clevelandsko saloone. Nedelja bo v Clevelandu tako suha kot saharska puščava, kadar ni tri leta deževalo. Od saloona da saloona hodijo policisti in pripovedujejo, kako se mora zapreti gestilna na tadan, da se ne pregradi zoper postave, ki prepojujejo opojno pijačo ob nedeljah. Smrten greh je namreč, kdor spije v nedeljo kozarec ječmenovca ali ta "grenkega". In to se bo zgodilo vse radi policijskih puntarjev, ki so šli na svojo roko motiti clevelandsko salonarje.

—Huda nesreča je zadela našega rojaka Ivana Bečaja v pondeljek, 24. aprila v Collinwoodu. Opoldne je odšel Bečaj domov, kjer po navadi, da zavzije svoje kosilo, in ko se je vračal z doma zoper na delo, ga je na tiru poulične železnice dohitela kara, ki ga je tresčila ob tla in šla preko njega. Strala mu je popolnoma eno nogo, katero so mu bolnišnici pozneje odrezali; močno pa je tudi poskodovan na glavi in na prsih. Nahaja se sedaj v Glenville bolnišnici, in je le malo upanja, da bi okrevljal. Delal je vedno prav pridno v Kuhlman Car Co. Po poklicu je bil mizar. Nesreča je zelo hudo zadela hudo ženo in dva mladoletna otroka, ki bodo zgubila najbrž svojega rednika. Ponesre-

Strašna razstrelba

V West Virginiji je v mestu Elk Garden bilo ubitih 28 premogarjev pri razstrelbi.

GROZNI PRIZORI.

Elk Garden, W. Va., 27. apr. V premogovniku Ott od Davis Coal Co. je nastala včeraj strahovita razstrelba, ki je ubila 28 premogarjev. Vsa zemlja v sredini rudnika se je zrušila skupaj in zasula pod seboj nesrečne delavce. Malo je nade, da bi koga našli še živega, ker na nesrečnike se je najprvo sesul premog, in potem pa še prst.

Preiskalj so dosedaj eno milijon pod zemljo, pa dobili so samo energi delavca vsega razmesarjenega tako, da ga niti spoznati niso mogli. Razstrelba je bila grozna. Na milje nakoli je letel premog in kamnje. Dosedaj je v tem rudniku delalo dvesto delavcev. Odpuščeni se sedaj vsi, ker v rudniku ne morejo več.

pritisnjeno na mesto, in kakor pravijo, bo potem spet bolje.

Opozorjam pa rojake prav resno, da ne silijo na to dan v prostore, ki jim niso znani, in nai nikar ne bodejo nezadovoljni, ce ne dobiti pijače, ker gostilnicar riskira svojo licenco, ce proda pijačo na ta dan. Poicija bo imela ta dan na vseh koncih in krajih svoje roke, in kar nenadoma se lahko pripelje voz, ki bo zaklenka proti Centralni postaji. Kdor ima veliko žejno, naj si dan prej preskrbi kaj za suho gobo. Vsi križi in težave minejo, pa bodoje tudi te.

Policjski poveljnik je oddal še poslovno povelje kapitanom, katere je naredil odgovorne, da morajo v svojem kraju paziti, da se prav nič ne bo točilo. Postava sicer ne pravi, da bi morali biti zastori v saloonu navzgor potegnjeni, vendar je Kohler dejal, da vsak gostilnicar najbolje naredi, ce ima saloon tako urejen, da se s ceste lahko noter vidi, ker sicer riskira, da dobi obisk v modrih skupnah. Ta teden so jih zaprli 12, ki so točili čez 12. ure po noči.

—V torek so pokopali rojaka Rudolfa Košaka, ki je stanoval na E. 41 St. in je umrl z vročinsko boleznjijo. Star je bil 27 let. Dalj časa je prebil v Ameriki. Ranjki Košak je umrl v bolnišnici sv. Aleša, kjer je bil tudi spovedan. Bil je član društva "Naprej" št. 5. S.N.P.I. Zelet je, da bi bil pokopan po katoliških obredih in društvo je tudi ugodilo tej želji, kar se seveda razume. Društvo je spremilo pokojnega brata z zastavo proti cerkvi sv. Vida, kjer bi imelo truplo biti blagoslavljen in kjer bi se brala maša. Toda društveni zastavi je bil prepovedan uhod v cerkev. Sedaj se pa pride do kritične točke. Društvo je šlo za pogrebom s svojo zastavo v najboljšem prepricanju, da skaže ranjemu zadnjo čast, kjer je želel. In razume se tudi, da morajo društveniki korakati le za svojo zastavo: ker pa slednja ni smela v cerkev, seveda tudi društveniki niso šli. Tako se nam poroča iz ene strani. Iz druge strani se pa zoper navajajo drugi vzroki, kaj se zastava ni ustila v cerkev, kjer je bila si pogreša.

—Rojaki, botri in starši! Marsikaj bo treba kupiti birmancem, in ob tej priliki naj vsekdo ve, kaj je njegova dolžnost. Poglejte v oglase danasne stevilke, in videli boste oglaševanje slovenskih trgovcev, ki so se dobro pripravili, da vam izvrstno posrežajo. Kupite blago blago pri domaćih, in nijam treba hoditi v mesto kupovati.

—Iz Steeltona, Pa. je prišel v našo naselbino Rev. J. Ažbe, da pomaga na naši fari.

—Rojaki, botri in starši! Marsikaj bo treba kupiti birmancem, in ob tej priliki naj vsekdo ve, kaj je njegova dolžnost. Poglejte v oglase danasne stevilke, in videli boste oglaševanje slovenskih trgovcev, ki so se dobro pripravili, da vam izvrstno posrežajo. Kupite blago blago pri domaćih, in nijam treba hoditi v mesto kupovati.

Hajduk Nemanic

Samoborski ropar, ki je bil več let strah in groza celim okrajen, je sedaj umrl.

PRIZNAL ZLOČINE.

Iz Zagreba se poroča o hajduku Nemanicu, ki je po samoborskih krajih povzročil več tativ, ropov in umorov, kakor malo kdo izmed hajduške družbe. Ker je bilo v gorah jako slabo vreme, je prišel ponovit v hlev nekega seljaka, pri katerem je prenočil. Drugega jutra ga je nekdo opazil in hotel nežati, misleč, da ga bo ustrelil, ker je imel piško v rokah.

V istem trenutku se pa začuje puk, in ko sosedje tečejo pogledati, so dobili Nemanica vsega krvavega. Na lice mesta so prišli zdravniki in orožniki, pred katerim je priznal vse zločine, rope in umore, kar jih je imel na vesti. Samo oropanje cerkev sv. Križa ni hotel priznati.

Ko so ga potem nesli v bolnišnico, da mu resijo življenje, je potoma umrl.

100.000 mrtvih

Iz osrednje Indije poročajo, da jih je tekom meseca marca umorilo tam, v katu nadstoisce ljudi. Bolezen je hudo napredovala v tem mesecu, ker februarja meseca je bilo le 50 tisoč mrtvev.

Nevaren maček.

Bufalo, N. Y., 26. aprila. Zdravnikom se je posrečilo prijeti belo 8 funtov težko mačko, ki je zanesia v osem družin nevarno otroško bolezen davico ali difterijo. Zdravniki so mačko ubili in v vratu so dobili bacile od davice. V drugih mestnih delih so pa kanaleki raznesli bolezen.

Mi se ne bomo vtikal dalj v to stvar, pač pa povemo, da tako ravnanje ni koncilijantno in ne rodil dobrih uspehov. Nekaj pregorov pravi, da je treba po smrti samo dobro govoriti in ob času zadnjega sprevoda bi se moralno pozabiti vse drugo, ne pa misliti na to, kar je bilo prej. Le s skupnim nastopom in medsebojnim sporazumom budem napredovali.

—V nedeljo se vršijo v šolski dvortani dve jako lepi igri, in sicer "Prvi April" in "Sv. Terezija". Igra se popoldne in zvečer kakor po navadi. Rojaki so ujednudo vabjeni, da se številno udeležite te prireditve.

—23 otrok v starosti od 7 do 10 let je prejelo v četrtek prvo obhajilo, 50 pa bo prvič obhajanih v nedeljo.

—Iz Steeltona, Pa. je prišel v našo naselbino Rev. J. Ažbe, da pomaga na naši fari.

—Rojaki, botri in starši! Marsikaj bo treba kupiti birmancem, in ob tej priliki naj vsekdo ve, kaj je njegova dolžnost. Poglejte v oglase danasne stevilke, in videli boste oglaševanje slovenskih trgovcev, ki so se dobro pripravili, da vam izvrstno posrežajo. Kupite blago blago pri domaćih, in nijam treba hoditi v mesto kupovati.

Iz inozemstva

Porotniki, ki sodijo italijanske kamoriste, so sedaj naenkrat oboleli. V drugem mestu.

NEMIRI V MAROKO.

Viterbo, Italija, 27. aprila. Obravnavo, ki se vrši proti italijanskim morilcem in tatom, je bila preložena, ker sta dva porotnika naenkrat "oblela". Zahtevali so tudi večjo plačo, ki jim pa nij bila dovoljena. Baje bodejo začeli škofijo, nakar bi bila vlada prisiljena obravnavo preložiti v drugo mesto.

Casablanca, Maroko, 26. apr. Vedno več francoskih vojaških četra prihaja v Maroko. Dosedaj je tam že 12.000 vojakov zbranih. Domäčini se upirajo Francuzom in so že proglašili novega sultana. Francija je izjavila, da nikar ne misli si o svojih novih ozemljih, pač pa hoče samo očimurje rodove pomiriti in zasigurati varnost tujcev v Maroku.

Berlín, 26. aprila. Nemški državni tajnik Wechler in ameriški poslanik v tem mestu sta se nekaj skregala. Vsesled česar je ameriški poslanik se izjavil, da odstopi od svojega mesta. Za njegovega naslednika pride najbrž Kornejlich.

Düsseldorf, 26. aprila. Nemški zrakoplov "Deutschland" je danes prevozel razdaljo med mestom načelom in Aachenom v 58 minutah. Imel je 7 potnikov na krovu. Najhitrejši brzovlak rabi za to pot celih 80 minut.

Gorenja slika predstavlja našega glavnega zastopnika.

Mr. RUDOLF PERDANA

ki je odšel v torek na potovanje po vseh državah ameriške republike, da obiše vse slovenske naselbine v svetu pobiranja stare naročnine, kakor tudi za nabiranje novih naročnikov. Rojaku je prav toplo priporočamo našega zastopnika, da ga sprejmejo prijazno in mu gredo na roko, za kar budem obvezan. Mr. Rud. Perdan je pooblaščen pobirati naročino sprejemati naročila za tiskovine, za kar ima s seboj mnogo društvenih in trgovskih vzorcev, nadalje je opravičen do pobiranja oglasov in sploh za vse druge posle, ki spadajo k listu v tiskarni. Najprvo obiše državo Ohio, Pennsylvania, New York in West Virginijo. Rojaku se naj v vseh zadevah obrnejo nanj, in dobro bodejo postreženi. Pravico ima tudi postavljati nove zastopnike v naselbinah, kjer jih je.

Upravnistvo

"Clevelandsko Ameriko".

Prijeti detektivi.

Delavski vodje so sedaj naredili ravno tako kakor detektivi. Slednje so dali zapreti.

"KIDNAPPING".

Indianapolis, Ind., 26. aprila. Detektiv Burns, ki je prijet tajnika in zakladnika unije delavcev za zeleniške in druge moste ter povzročil, da so njeni in še dva druga unijska delavci pripeljali v Californijo na sodnijo, je bil danes sam zaprt. Sodnik Collins je izdal povelj za zaporni, in sicer je detektiv Burns obdolžen, da je nasilno odvedel prebivalce Indiane iz njihovega prebivalšča, kar je bil osebne svobode. Tudi Burnsso odvetnike so zaprli in bili so morali dve urki v jecti, predno so dobili dovolj veliko varččino.

Burnsso so zaprli kar na cesti, ko je ravno hotel iti sam k sodniku. Stavili so ga pod 10.000 varičine, katero je takoj položil.

Detektivi so z arrestom delavskih vodij razkrili, da se prijeti največje ludodelce v Ameriki, katerih name je podprtih privatno lastnino, če spada ta lastnina takemu možu, ki je nasprotnik unijskega gibana. Do tu se je detektivom in nasprotnikom unijskega gibana vse posrečilo. Zaradi tega so zaprli kar na cesti, ko je ravno hotel iti sam k sodniku. Stavili so ga pod 10.000 varičine, katero je takoj položil.

Zapadna premogarska zveza je pripravljena, da spravi skupaj četrto milijono dolarij za obrambo delavskih vodij. Vsak član bo moral plačati pet dolarjev posebnega asesmenta.

Detektiv Burns pravi, da ima v rokah "dokaze", da so bili delavski vodje v resnici v zvezi z dinarnitskim razstrelbam v raznih mestih. Pokrajinski pravnik v Indianapolisu je pa dejal, da zasebni detektivi nimajo nobene pravice se vmesavati v posle delavskih unije, in je raditev vzel vse knjige in druge liste, ki se tičajo poslovanja unije iz rok detektivov.

Najbrž bo konečno prišlo na dan, da so hoteli razni kapitalisti zoperi s silo napasti unije iz razbijajočim.

Najbrž bo konečno prišlo na dan, da so hoteli razni kapitalisti zoperi s silo napasti unije iz razbijajočim. Detektiv je bil prijet, da je bil izvoljen pri prvi seji pri občinskih volitvah Sved Erickson. Prihodnost nam bo pokazala, če budejo imeli naši rojaki tudi leta dela pri mestu kakor dosedaj. Žalostno je za nas, da se pustimo vedno od malih pescic drugih narodov kontroli.

Zensko društvo "Jutranja Zarja" je priredilo 23. aprila popoldne plesno veselico v Skalietovi dvorani. Ker je bilo vreme lepo, je bila veselica obiskana od mnogobrojnega občinstva. Veselica je bila prirejena v prid društvene blagajne, in ker se društvo vedno spomnil na

LES MISERABLES.

Roman.

(Francosko spisal Victor Hugo;
za Clevelandsko Ameriko prestavil L. J. P.)

PRVI DEL FANTINA.

Nekega dne je videl nekoga kmetja, kako je ruval korenine iz zemlje. Stopil je k kmetu in dejal: "Mrtve so te rastline, vendar se sedaj koristne. Če so koprive mlade, so izvrstne za solato, če so pa stare, pa se njih debla dajo uporabiti kakor lab. Če se sesejajo, so jake dobre hrana za kokoši; če se pa spravijo in posuše, jih živila jako rada je. Če se korenina od koprive pomeša s soljo, dobite lepo rumeno barvo. Prijetljiv moj, zapomni si: "Na svetu ni slabih rastlin ali slabih mož; samo slab kmetovalci so!"

Inel je navado, da je hodil po hišah ponoči in tudi s silo odpiral vrata. Nekaj siromak v bližnji vasi je nekoč odšel z doma. Ko se je vrnil, je dobil vrata odprta, in sicer so bila utonjena. Ko pa k mizi stopi, dobi na njej zlatnik z ročno frankov. Ropar je bil oče Madeleine.

Pa bil je tudi čudovit. Ljudje so govorili, da še nikdar ni bil nihče v njegovi spalni sobi; pravili so, da ima tam mrtvaške glave in razne čarovnije. Te govorice so se zelo tak razširile po mestu, da je prisla nekoga dne k njemu neka gospa in dejala: "Gospod župan, tako čudne reči se govorijo po mestu o vas; pokažite mi vendar enkrat svojo spalnico. Gospod župan je odprl spalnico, in kako se je gospa začudila, ko je videla notri nekaj navadnega pohištva, slab papir po stenah in dva svečnika, ki sta morala biti svoje dnevi srebrna. Ljudje pa le niso nehalo govoriti, da ima svojo spalnico kot za nekako mrtvaško jamo. Govorili so tudi, da ima ogromne svete denarja na loženega pričak, bankirju, in takri pravljene, da gre lahko vsakega jutri k bankirju, se podpiše in odnesi svoje tri ali štiri milijone v desetih minutah. V resnici pa je imel, kakor smo rekli 630.000 frankov.

Tretje poglavje.

Bliski na horizontu.

Leta 1812 so listi naznanili, da je umrl M. Myriel, škof v D. in sicer v starost 82 let. Drugega jutra se je oče Madeleine pokazal v črni obleki. Žaloval je kot za svojim sorodnikom, da se je ljudem čudno zdelo. In ko go je neka gospa vprašala, če je bil njegov strijelnik, da ima svojo spalnico kot za nekako mrtvaško jamo. Govorili so tudi, da ima ogromne svete denarja na loženega pričak, bankirju, in takri pravljene, da gre lahko vsakega jutri k bankirju, se podpiše in odnesi svoje tri ali štiri milijone v desetih minutah. V resnici pa je imel, kakor smo rekli 630.000 frankov.

"Ne, gospa," odvrne Madeleine.

"Toda zakaj tako žalujete?" nadaljuje gospa.

"Ko sem bil mlad, sem bil kočičar pri njem," odvrne župan.

Se nekaj drugača se je zgodilo. Ko je šel nekoga dne mlad savojarski dečko skozi mesto, da bi počedil dimnike, ga je župan dal poklicati k sebi, ga je vprašal po imenu in mu dal obilo denarja. Od tega časa je hodilo mnogo savojarskih dečkov mima mesta M.

Sprva so nekateri zavidali temu človeku, ki se je tako visoko povzpzel. Pozneje so ga obrekovali in mu hoteli škodovali: toda počasi se je vse to zgodilo. Prišel je trenutek ali čas, ko se je leta 1821 imel župan v M. omenjalo z ravno tako častjo kot ime škofa v D. L. 1815. Ljudje so prihajali 30 milij daleč, da bi vprašali Madeleine za svet; svetoval je in združeval. Zdelo se je kot bi bil živa knjiga postav.

Ena sama oseba v mestu M. ni mogla trpeti Madeleine; in vse kar se je slednji naredil, se je zdelo tej osebi sumljivo. Tej osebi je bilo ime Javert, ki je pripadal policiji in je opravljal službo policijskega nadzornika v M. Javert ni bil tedaj policijski nadzornik v M. Ko je Madeleine nastopil, Za

Fauchevlent, "ali ni usmiljene duše med vami, ki bi pomagalo staremu možu?"

Gospod Madeleine se obrne proti gledalcem.

"Ali imate dvigalnik?"

"Šli so enega iskat," odvrne neki kmet.

"Kitaj ga prinesejo sem?"

"Ne prej kot v en četr ure."

"Četr ure!" vzlikne Madeleine.

Prejsnjega dne je že deloval, tla so bila mokra in blatna in voz se je vedno bolj ugrezal v zemljo ter vedno bolj pritiskal na prsa staremu možu. Očitno je bilo, da se mu položijo rebra v petih minutah.

"Nemogoče je čakati četr ure," reče Madeleine kmetom. Župan je bil namreč njegov zavodnik.

Vsek človek ima nekaj živalske narave v sebi. Asturski kmetje so prepričani, da je pri vsaki črni volkov en pes, katerega mati umori, ker ko doraste sicer požre ostalo čredo.

Dajte človeški obraz temu psu, in videli boste policijskega nadzornika Javerta. Rojen je bil v Ječi; njegova mati je bila napol čarownica, na pol vedežvalka, dočim je bil tjen mož na galejah. Kot izvrzeneč iz človeške družbe ni mnogo upal, da se povzrne v njej naprej; konečno se je pa odločil, da pristopi k policiji, in ko je bil star 40 let, je postal inšpektor.

Ta mož je imel dvojne lastnosti: spoštovanje pred oblastmi in sovraštvo do upora. Bil je inkorporiran sovražnik vsega slabega; večkrat je dejal, da javni uradnik se ne more zmotiti, dočim od ljudi ne more priti ničesar dobrega. Vse svoje živilje je samo stražil druge ljudi. Gorje siromaku, ki je prišel v njegove roke! Zapri bi lastnega očeta, če bi pognali iz zapora, in utaknil bi lastno mater v ječo, če bi mu nasprotovala.

Njegovega čela ni bilo videti, ker ga je skrival klubok; tudi njegove oči so bile nevidne, ker so jih zakrivale trepalnice; palec je imel skrito pod suknjo in roke pokrite z rokavicami; kadar je pa prišla oropalka, se je naenkrat poživila vsa ta postava, ki je postala grozna.

Javert je bil kakor oko, ki je bilo vedno obrnjeno na Madeleine, oči polno sumnje in predbacivanj. M. Madeleine je konečno to tudi sam opazil, toda ni pripisoval stvari nobene važnosti. V svoji notranosti je pa Javert raziskoval vse prejšnje Madeleinovo živilje. Neke je dejal sam sebi: "Mislim, da ga imam!" Potem je pa molčal tri dne. Zdelo se je kot bi se utrgala nit, katero je že gotovo držal v roki. Javert je bil najbrž nekako osumnjen, ker je bil Madeleine tako miren in paraven. Nekega dne pa je Madeleine vseeno občutil, da Javert nekaj več namejava. Prilika je nanesla sledče:

"Bil je ujetnik na galeji."

"Res!" vzlikne Madeleine. "V Toulou."

Madeleine prebledi: medtem se je pa voz še bolj pogrezal, in oče Fauchevlent je zdihal:

"Duši me! Iomijo se moja rebra: dvigalnik! Oh!"

Madeleine pogleda okoli sebe.

"Ali ni nikogar tukaj, ki bi rad zaslužil štiristo frankov in rešil staremu možu živilje?"

Nihče ne odgovori, samo Javert pristavi:

"Nikdar nisem poznal nikogar, ki bi to storil, kakor že prej omenjeni zločinec."

"Ah, grozno!" zdihne starec pod vozom.

Madeleine pravilno pokrivalo proč, poklekne, in predno je množica mogla zakričati, je bil že pod vozom. Madeleine, ki je skoraj ležal pod vozom, je zamanjal skušal se upreti z rameni ob kolena. Ljudje kričijo: "Oče Madeleine, pride ven!"

In star Fauchevlent je sam kričal: "Gospod Madeleine, pojdi proč! Jaz moram umrijeti, torej me pustite; tudi vas bo ubilo!"

Madeleine ne odgovoril ničesar. Naenkrat se pa velikanska masa stresne, voz se prične počasi dvigati, in kolesa se napol prikažejo iz blata. Ljudje hite bliže in pomagajo starcu na dan. Medtem pa že prime tudi dvajset rok voz, in star Fauchevlent je bil rezen. Madeleine vstane: bil je živ, daši popolnoma onemogel. Njegova obleka je bila strgana in pokrita z blatom. Stari mož poljubi njegova kolena in ga imenuje svojega rešnika, dočim je imel Madeleine čuden izraz na obrazu: svoje mirno oko obrne proti Javertu, ki je še vedno gledal za njim.

Peto poglavje.

35 frankov za moral.

Gospod Madeleine je ukazal,

da se prepelje Fauchevlenta v bolnišnico, katero je sam po-

stavl, in ki je bila posebno na-

menjena njegovim delavcem.

Drugega jutra je pa star mož

dobil poleg svoje postelje tisoč

frankov z majhnim listom, na

videla.

Pomagajte!

star

katerem je bilo zapisano: "Plačilo za vašega konja in voz, kar sem kupil od vas." Čudno: voz je bil zlomljen in konj ubit. Ko je Fauchevlent okrevl, je imel trdo nogo; oče Madeleine pa mu je preskrbel službo vratarja pri nekem zavodu v Parizu.

Nekaj časa pozneje je bil oče Madeleine postavljen županom. Ko ga je Javert prvič videl v uradni obleki z rudečo prevozo čez prsa, je čutil kakor čuti pes, če vidi, da se volk obleče v oblike svojega gospodarja. Ogibal se ga je, kjer se je mogel, in le če je dolžnost zapovedovala, in se ni mogelogniti županu, je prišel k njemu z največjim spoštovanjem. Župan je bil namreč njegov zavodnik.

Prosperiteta, ki jo je ustvaril oče Madeleine v mestu ni imela samo vidnega znaka, namreč bogastva pri prebivalcih, pač pa tudi neviden znak. Kadar prebivalstvo tripi, kadar je delo slab in trgovina slab, davkoplăcajevalci nimajo denarja in ne plačajo ob pravem času svojih davkov, in država mora petrošiti mnogo denarja, da pride do davkov. Kadar je pa dela dovolj, ko je dejel vesela in bogata, davke prav radi z veseljem plačujejo, torej državo le malo stane, da jih pobira. V sedmih letih ni bilo več mestu M. niti enega davka zaostega.

Tak je bil položaj v mestu, ko je prisla tja Fantina. Nihče se je ni spominjal, toda k sreči je bila tovarna očeta Madeleine vedno odprtja za nove delavce. Prišla je tja in dal si dojelo v oddelku za ženske. Ker je bil Fantini ta posel popolnoma neznan, je začetkom bolj malo zaslužila, ker ni mnogo naredila. Kar se tiče 50 frankov, jih je vzel od ene svete, ki ji je izredno dovolj.

Fantina je skušala dobiti službo dekle kje v mestu, hodila je od hiše do hiše, toda nihče je ni hotel vzeti. Iz mesta ni mogla, ker je imela pohištvo neplačano, in lastnik pohištva je imel polno zaupanje. In v tem zaupanju je načelnica dela odpustila Fantino iz službe. Kar se tiče 50 frankov, jih je vzel od ene svete, ki ji je izredno dovolj.

Fantina je skušala dobiti službo dekle kje v mestu, hodila je od hiše do hiše, toda nihče je ni hotel vzeti. Iz mesta ni mogla, ker je imela pohištvo neplačano, in lastnik pohištva je imel polno zaupanje. In v tem zaupanju je načelnica dela odpustila Fantino iz službe. Kar se tiče 50 frankov, jih je vzel od ene svete, ki ji je izredno dovolj.

Fantina je skušala dobiti službo dekle kje v mestu, hodila je od hiše do hiše, toda nihče je ni hotel vzeti. Iz mesta ni mogla, ker je imela pohištvo neplačano, in lastnik pohištva je imel polno zaupanje. In v tem zaupanju je načelnica dela odpustila Fantino iz službe. Kar se tiče 50 frankov, jih je vzel od ene svete, ki ji je izredno dovolj.

Fantina je skušala dobiti službo dekle kje v mestu, hodila je od hiše do hiše, toda nihče je ni hotel vzeti. Iz mesta ni mogla, ker je imela pohištvo neplačano, in lastnik pohištva je imel polno zaupanje. In v tem zaupanju je načelnica dela odpustila Fantino iz službe. Kar se tiče 50 frankov, jih je vzel od ene svete, ki ji je izredno dovolj.

Fantina je skušala dobiti službo dekle kje v mestu, hodila je od hiše do hiše, toda nihče je ni hotel vzeti. Iz mesta ni mogla, ker je imela pohištvo neplačano, in lastnik pohištva je imel polno zaupanje. In v tem zaupanju je načelnica dela odpustila Fantino iz službe. Kar se tiče 50 frankov, jih je vzel od ene svete, ki ji je izredno dovolj.

Fantina je skušala dobiti službo dekle kje v mestu, hodila je od hiše do hiše, toda nihče je ni hotel vzeti. Iz mesta ni mogla, ker je imela pohištvo neplačano, in lastnik pohištva je imel polno zaupanje. In v tem zaupanju je načelnica dela odpustila Fantino iz službe. Kar se tiče 50 frankov, jih je vzel od ene svete, ki ji je izredno dovolj.

Fantina je skušala dobiti službo dekle kje v mestu, hodila je od hiše do hiše, toda nihče je ni hotel vzeti. Iz mesta ni mogla, ker je imela pohištvo neplačano, in lastnik pohištva je imel polno zaupanje. In v tem zaupanju je načelnica dela odpustila Fantino iz službe. Kar se tiče 50 frankov, jih je vzel od ene svete, ki ji je izredno dovolj.

Fantina je skušala dobiti službo dekle kje v mestu, hodila je od hiše do hiše, toda nihče je ni hotel vzeti. Iz mesta ni mogla, ker je imela pohištvo neplačano, in lastnik pohištva je imel polno zaupanje. In v tem zaupanju je načelnica dela odpustila Fantino iz službe. Kar se tiče 50 frankov, jih je vzel od ene svete, ki ji je izredno dovolj.

Fantina je skušala dobiti službo dekle kje v mestu, hodila je od hiše do hiše, toda nihče je ni hotel vzeti. Iz mesta ni mogla, ker je imela pohištvo neplačano, in lastnik pohištva je imel polno zaupanje. In v tem zaupanju je načelnica dela odpustila Fantino iz službe. Kar se tiče 50 frankov, jih je vzel od ene svete, ki ji je izredno dovolj.

Fantina je skušala dobiti službo dekle kje v mestu, hodila je od hiše do hiše, toda nihče je ni hotel vzeti. Iz mesta ni mogla, ker je imela pohištvo neplačano, in lastnik pohištva je imel polno zaupanje. In v tem zaupanju je načelnica dela odpustila Fantino iz službe. Kar se tiče 50 frankov, jih je vzel od ene svete, ki ji je izredno dovolj.

Fantina je skušala dobiti službo dekle kje v mestu, hodila je od hiše do hiše, toda nihče je ni hotel vzeti. Iz mesta ni mogla, ker je imela pohištvo neplačano, in lastnik pohištva je imel polno zaupanje. In v tem zaupanju je načelnica dela odpustila Fantino iz službe. Kar se tiče 50 frankov, jih je vzel od ene svete, ki ji je izredno dovolj.

Fantina je skušala dobiti službo dekle kje v mestu, hodila je od hiše do hiše, toda nihče je ni hotel vzeti. Iz mesta ni mogla, ker je imela pohištvo neplačano, in lastnik pohištva je imel polno zaupanje. In v tem zaupanju je načelnica dela odpustila Fantino iz službe. Kar se tiče 50 frankov, jih je vzel od ene svete, ki ji je izredno dovolj.

Fantina je skušala dobiti službo dekle kje v mestu, hodila je od hiše do hiše, toda nihče je ni hotel vzeti. Iz mesta ni mogla, ker je imela pohištvo neplačano, in lastnik pohištva je imel polno zaupanje. In v tem zaupanju je načelnica dela odpustila Fantino iz službe. Kar se tiče 50 frankov, jih je vzel od ene svete, ki ji je izredno dovolj.

Fantina je skušala dobiti službo dekle kje v mestu, hodila je od hiše do hiše, toda nihče je ni hotel vzeti. Iz mesta ni mogla, ker je imela pohištvo neplačano, in lastnik pohištva je imel polno zaupanje. In v tem zaupanju je načelnica dela odpustila Fantino iz službe. Kar se tiče 50 frankov, jih je vzel od ene svete, ki ji je izredno dovolj.

Fantina je skušala dobiti službo dekle kje v mestu, hodila je od hiše do hiše, toda nihče je ni hotel vzeti. Iz mesta ni mogla, ker je imela pohištvo neplačano, in lastnik pohištva je imel polno zaupanje. In v tem zaupanju je načelnica dela odp

SOKOLSKA VZGOJA SLOVENSKIH VISOKOSOLEV NA DUNAJU.

Premišljeno in intenzivno delo slovenskega sokolstva je obrodo tudi našim visokošolskim dijaštvom sadove, katerih bi ne bili pričakovali pred kakimi šestimi leti.

V teh letih se je začelo, živahnno zanimanje za sokolsko telovadbo mešč srednješolskim dijaštvom. V Ljubljani, Celju in Idriji, deloma v Kranju in Novem mestu so znala vzbuditi sokolska društva med mladimi dijaki zanimanje za toživahnno telesno vzgojo. Mnogo so pripomogli k temu zleti, naime pa podrobno delo načelnikov, navduševanje, zgledi in pouk. Ponekod je bilo dovoljeno dijakom posečati sokočnice, drugod se niso strasili niti groženj in strogi prepovedi ravateljstev. V svesti so si bili, da delajo pravilno, ako se posvečajo i telesni spopolonovitvi, dasi se jim je to zahranjevalo po disciplinarnem redu. Uvidevamo sicer razloge disciplinarnih redov, vendar se nam zdijo, da je ravnalo dijaštvu klub telesno vzgojo pravilno. Delo po prepranju se ne more obojsati, ako rodne dobre posledice.

Mnogo zdravega se je porodilo v tajnih srednješolskih društvtvih. Večina naših najboljših sokolskih delavcev se je vzgojilo v sokolskih društvtvih za časa srednješolskega študija kljub strogim prepovedim višnjih instanc. Navdušenje je presegalo strah in grozo ter rodilo uspešno delovanje, ki je v prid tisočerim.

Kljub vsemu temu smo imeli med visokošolskim dijaštvom le malo vztrajnih in pravih Sokolov. S sokolskimi idejami prepojeni abiturienti so prišli na visoke šole z lepimi upi in treličimi naklepi. Po večini so pa postali žrtve visokošolskih razmer. Burševske razvade in kar je bilo običajno s temi spojeni, so naše ravno med temi dijaki obilo žetve po eni strani, po drugi so pa slabe gmotne razmere zagrenile kipeče življenje dijakov. Bele vrane so

bili prav Sokolci med visokošole. Po pravici se je pritoževal podstarosta S.S.Z. se na II. nar. rad. shodu v Celju, da med visokošolsci ni pravega zanimanja za sokolstvo.

Nar. rad. dijaštvu je odprielo burševstvo ne le v svojih vrstah, ampak pri veliki večini dijaštvu sploh. Po njegovem prizadevanju so se zboljšale deloma tudi gmotne razmere. Sokolstvo je prepojilo mladsile z zavestjo, da je vzgoja nepopulna, ako se goji i telo. Rezultat teh treh komponent odprava burševstva, zboljšanje gmotnih razmer in pravo razumevanje sokolske ideje, povzroča, da prodira sokolstvo s telesno vzgojo živahnje tudi med visokošolsci. Naše visokošolske razmere nam to jasno kažejo.

Zelja po nadaljnji telesni vzgoji žene mnogo slovenskih dijakov v bratske češke sokolnice, kjer so dobrodošli gosti. Mnogo jih zahaja v ugodno univerzitetno telovadivo. Vsled dobre teoretične naobrazbe v telovadbi imajo voditelji neomejeno vodstvo slovenskih oddelkov. Že lansko leto sta telovadili dve vrsti Slovenscev na univerzi pod vodstvom br. Kandareta in Fuksa. Letos telovadijo Slovenci v dveh ločenih oddelkih. Po zatrdilu ravatelja telovadbe je 80–90 telovadec visokošolev na univerzi, med tem jih je nad 50 v obeh slov. oddelkih, torej 3–5 vseh telovadec visokošolev na dunajski univerzi. Povelje v obeh oddelkih je slovensko. Telovadi se po določenem načrtu, kakor v sokolnicah v domovini, torej po Tyrševem telovadem sestavu. Ravnatelj telovadbe sam trdi, da imajo dobre voditelje in da mnogo bolj napredujemo kakor nemški oddelki. Razlikujemo se že po telovadbi oblike še bolj pa po načinu telovadbe od Nemcev, ki imajo žal polovico telovadnice zase. Po eksaktnosti in visokosti vaj pa se ne morejo z nami niti primerjati. Pred uro pri poljubni telovadbi so Nemci — z nami telovadijo ob istem času razmerni zagrenile kipeče življenje dijakov. Bele vrane so

strmeče občinstvo v družbi ravatelja in telovadnega učitelja, ki se kar divita našim najboljšim telovadcem. S ponosom lahko rečemo, da je naš vodja br. Fuks daleko najboljši telovadec na dunajski univerzi. Drugi Slovani, ki so bili razdeljeni med nemške vrste, so prisli k nam, ne le, ker smo Slovani, ampak "ker se pri nas največ naučimo." K nam zahajajo Čehi, Rusini, Hrvati in Srbi. Tako smo postali pionirji sokolske ideje med dunajskim dijaštvom.

Tudi med klerikalnim dijaštvom se je začelo živahnje zanimanje za telovadbo, odkar jih vodi voditelj, ki se je učil v ljubljanskih sokolnicah za časa srednješolskih študij. Morda mi pritrdi kdo izmed teh, da je prepoved kranjskega deželnega šol. sveta tudi klerikalcem škodljiva, ker zabranjuje zahajati srednješolcem v sokolnicah. Naprednemu dijaštvu naj bo vse to v spodbudo, da se vsak do posveti telesni vzgoji, komu kolikaj pripisuje gmotni položaj. Dosednji uspehi nas naš ne zadovolijo. Geslo nam bodi: kdor napredni dijak, ta tudi pravi Sokol.

RAZNO.

Izkločenje delavcev. Pogajanja med zastopniki organizacije delodajalcev in med zidarji in mizarji v Kodanju so se razbila. Vsled tega so delodajalci izključili delavce, odnosno jim zabranili vstop v delavnice. Vsled tega je sedaj 11.500 delavcev brez dela.

Vseučiliški slušatelji kot natakarji. V nedeljo so imeli v Budimpešti vseučiliški dijaki zborovanje, na katerem je govoril tudi dekan Bokefi, ter ostro obojjal one dijake, ki so se zavezali vstopiti kot natakarji pri restavraterju Strauss v Kesztelyu. Dekan je poudarjal, da naj si isči vsak svoj kruh po svojem poklicu.

Samovor morilca. Morilca Hutchinsona, ki je pri srebrni

peroki svojih staršev primesal v kavo misico in s tem povzročil smrt svojega očeta in enega gosta ter storil, da je neverno zbolela njegova mati in več dam, so zasledili v nekem penzionatu na otoku Guersly. Ko je stopil policist pred njega in rekel: "Vi ste Huschinson" je odgovoril: "Piščem se Harrison" in nato stekel po stopnjičah v svojo sobo, kjer je izplil steklenico pruske kislinske. Umrl je v malo minutah.

CLEVELANDSKA
"AMERIKA"
— Izhaja v torek in petek, —
Izdaja: Slov. tiskovna družba
Amerika.

Naročnina:
ZA AMERIKO: \$2.00
ZA EVROPO: \$3.00
ZA CLEVELAND po pošti: \$2.50
Posamezne številke po 3 centa.

Dopisi brez podpisa in osobnosti se ne sprejemajo in ne vračajo.

Vsa pisma, dopisi in denar naj se pošljajo na:
Tiskovna družba "AMERIKA"
6119 St. Clair ave. N. E.
Cleveland, Ohio.

"Clevelandka AMERIKA"
Issued Tuesdays and Fridays
— Published by —
The AMERIKA Publ. Co.
6119 St. Clair ave. N. E.
Cleveland, Ohio.

Read by 15,000 Slovenians
(Krainers) in the City of Cleveland and elsewhere.
Advertising rates on request.
Tel. Cuy. Princeton 189.

Entered as second - class matter January 5, 1909, at the post office at Cleveland, Ohio under the Act of Mar. 3, 1879.

No 34 Fri April 28th 1909 Vol IV

CLEVELAND 83

Alkoholizem.

Du se raba alkoholizma vedno bolj razširja med človeštvo, o tem danes ni več dvoje. V tem so jedini vsi zdravni in sociologi.

Na vseh črtah družabnega življenja opazujemo propadanje, ki se da v mnogih slučajih izpeljati iz alkoholizma.

Zrazen tega propadanja pa tudi vidimo, kako se pri ljudih pojavlja neutolažljiva želja, da se naše razmere zboljšajo, naj bo v družabnem ali osebnem življenju. Ta želja za nekaj bolj, močnejšim, postaja kakor verska želja, verska sanja. Ako pa hočemo postati novi ljudje, tedaj moramo najprvo gledati, da preženemo iz naše sredine in iz naše okolice vse ono, kar ovira naš napredok, kar se nam nastavlja na pot, da ne moremo naprej. Treba je, da na tej podlagi ustanovimo našo odgojo, in da postanemo ljudje boljši, časov.

Naše življenje mora biti lepo, naša okolica tako, da nas ne slabí, da nas ne prisili, da smo samo nekaki pol-ljudje. Laho bi navedli mnogo vzrokov, ki ovirajo človeški napredok, a eden izmed vseh je najvejši, in ta je alkoholizem.

Kulturo enega naroda merimo po onih odredbah, ki delujejo na to, da pozivijo narodni čet, da mu preskrbe izvrstno odgojo tako celenu narodnega kultura tudi poedincu. Oni narod je nabolj kulturni, ki si je najbolj prizadeval odpraviti vse zaprake in ovire napredku, najšib v telesnem ali duševnem razvoju. Narod, ki se briga za telesno zdravje, za etični odgovor svojih tovarijev je bolj kulturni in napreden, nego oni, ki vse to zametava.

Zato pa tudi vidimo, da so najkulturnejši narodi, v program za napredek postavili tudi borbo proti alkoholizmu. Resnica pa je, da je horba proti alkoholizmu pri samih alkoholičnikih venčana s slabišimi uspehi. Mnogo bolj uspešna pa je takšna horba pri mlademu narodu, ki se ni zaznal, kaj je alkoholizem, in kateremu se pa prav lahko pokaže vzgled na starih alkoholičnik ter se tako mladiom bitjem živo utisne v snomin posledica alkoholnega življenja. Največ se more proti alkoholizmu narediti v šolah. Prav imajo oni pedagogi ali odgojitelji naroda, ki pravijo, da je otroška duša kos belega papirja, na katerega se lahko vse cisto napiše.

Anti-alkoholisti misijo in sanjajo o idealni državi, katero je zagovarjal pred tisoč leti modrijen Platon. Misijo o državi, kjer ne bo alkohola ker po postavah zabranjen. Branitelji alkohola pa pravijo, da te je utopija. Že danes so države in narodi, kjer je uživanje alkohola po državi zabranjeno. Kakor smo že prej omenili, je v mnogih držav, ki skrbijo za napredek v kulturo naroda. In uspehi so tudi veliki. Delajo se postave, ki res korakajo z duhom časa naprej.

One pijace, ki najbolj škodljivo uplivajo na človeško zdravje, so najprej zabranjene po postavi. In ena teh pijac je absint.

V najnovejših časih je Švicarska zabranila izdelovanje absinta. 80.000 državljanov je podpisalo prošnjo, da se zabranji absint. Kantoni ali posamezni oddelki države so glasovali eden za drugim, da se odpravi absint. Kmalu potem se je na začela agitacija, da se uživanje absinta zabripi po celih državah. In z 200.000 glasovi večine je prodrl ta predlog. Mnogo glasov je bilo sicer odanih tudi proti, ker so govorile osebe trdile, da se s tem kratek osebna svoboda narodu. Vendar, ker je takša ogromna večina naroda pokazala, da hoče imeti tako, se na také izjave ne more oziратi.

Za Švicarsko so se zbudile tudi druge države. Prva se je Francija počenila in je leta 1900 izdala enako postavo. Na Norveškem in Švedskem in ujajo dobrodelna društva monopol čez alkohol, in ta društva skrbijo, da ga čimaj prodajo. Finska država je že leta 1893 zabranila, da prodajo alkoholne pijace privatne osebe.

In na Finskem so šli še dalej. Uvedli so postavo, ki primori včetve po ljudskih šolah, da pridigajo o alkoholu. In končno so prišli tako, da so naredili postavo, ki prepreduje rabo, izdelovanje in uživanje alkohola, razven če se rabi v zdravstvene namene. Kolikor se pa opozne pijace izdelajo, ne je sme izdelovati privatni človek ali kompanie, pač pa država sama. No pa Ruska vlada je Finski prekrizala račune. Te postave namreč ruska ni hotela potrditi.

Norveška je pa izdala tako postavo, glasom katere se naj posamezne občine in mesta letoto za letom izjavijo, če hočejo imeti v mestu prodajo opojnih pijac ali ne. To je ena tako pametna postav, ker ljudje naj sami presodijo, kaj je dobro kaj pa slabó za nje. Enako postavo inači tudi na Novi Zelandiji. Tam je država razdeljena v posamezne okraje. Vsake štiri leta glasujejo vsi odrasli moški in ženske, če se naj dovoli prodaja pijac ali ne. Ako glasuje tri petine prebivalstva proti, tedaj se pijace zabranijo za štiri leta, in čež to dobo se zopet glasuje. V mnogih okrajih odločajoči žene, ker misljijo, da naredi na ta način mir in red v hiši. Danes je v Novi Zelandiji le malo okrajev, kjer se dobi pijaca.

Seveda gredo enake postave včasih predalec. Zmerno uživanje alkohola se nikdar ni nikomur škodilo. Fanatike pa lahko imenujejo 'one ljudi, ki se sami imenujejo prohibicijoniste in ki hočejo s silo odvzeti narodu to, kar zahteva'. Zato pa je najbolj priporočati, da se naredi tako postave, ki uredijo prodajo pijac, ne pa ki jo prepredujejo. Na primer v Belgiji imajo postavo, da je isti krmar, ki da svojemu gostu toliko pijace, da se upijani obsojen na 500 frankov globe, ače se drugič to naredi, tedaj mu odvzamejo gostilniško licenco. Na Danskem morajo go stičiščari pijance sami spraviti na njih dom, sicer zgubijo dovoljenje za gostilno.

Nasilno postopanje temprencerjerjev naredi samo odpor v narodu, zato pa vidimo, da okraji, ki so bili po pritisku prohibicijonistov dalj časa suhi, da taki okraji potem vedno glasujejo za prodajo pijac. Starji narodi so uživali opojne pijace, in so bili močni in kreplji, dočim je današnji rod to navado samo predalec dotiral in jo začel izrabljati, kar je seveda

pogubno narodu. Če bi se pa postavo za prodajo pijac tako uredilo, da ne bi nikomur škodile, tedaj bi bilo vsem prav.

Dva važna dogodka iz slov. zgodovine.

Kmetski punti.

Ljudstvo je živilo v obupnem položaju pod trdo vladovo grajskega gospodarjev. Davki so naraščali zaradi mnogih vojsk in nevolj, a vse to je imel kmet na svojih ramah, "da je komaj dihal". Gospodi je hodil na ravnino, kjer se je ravnalo z njim kmet s psom, doma pa mu je začelo delo. Ko pa so prišli Turki, zaprla se je gospoda za varnimi zidovi, le kmet ni imel zavetnika, le njeni se je ponandrala pesnica in začala koča. A kljub temu je moral dajati desetino in večno večje davke.

Mirranje je naraščalo v glasne pritožbe in nazadnje v punt.

Prve vtaže so lahko razganjali grajsčaki s svojimi blape in si jih spet pokorili, toda ne zadovoljnost niso utišili.

Prvi večji upor je bil na Koroskem l. 1478. Kineške trume so napadle in pregnale nekaj grajsčakov. Na nesrečo pa so pridrveli ravno Turki v dezeljo. Kmetje so se jim ustavili sami v bran, toda Turki so jih pobili in konec je bil prvega puncta Grajsčaki pa so z novim pogromom divjali, zapirali uporne kmete v globoke grajske kleti in jih mučili.

Ker je za vojske zoper Turke bilo treba mnogo denarja začel se je pobirati nov davek. To novo bremo so naložili grajsčaki seveda zopet kmetom. Podložniki že niso zmagovali več. Najhujše je bilo godilo kmetom, ki so bili podložniki kotevskega grofa Turna. V hudi sili so kmetje ubili tega grofa.

To je bilo znamenje za drugi punt l. 1515, ki se je razširilo bliskoma po vseh slovenskih pokrajnah.

Kmalu se je zbarlo do 30 tisoč upornikov, ki so zahtevali staro pravico, "staro pravdo". Uporniki so poslali k cesarju poskune, a cesar jih je samo opominjal k miru ter obljudil, da zapove grajsčakom, da bo ostalo, vse pri "starri pravdi". Grajsčaki pa se cesarjevi zahlevi niso hoteli ukloniti in začeli je zadržati 2. punt. S konami, puškami, sekirami so pobijali kmetje gospodo, gostili se v gradeh z grajskim vinom in napadali grad za gradom 3 mesece.

A tudi grajsčaki so se zdržali, poklicali si pomoč cesarskih vojakov in pregnali kmete, čeete na mnogih krajih. Kruto in neusmiljeni so ravnali z uporniki.—

Tudi v drugem puntu so toči inelj uporniki slabno srečo. Grajsčaki so jih naložili za večno kazen nove težke davke, ki so jih nosili kmetje v tih jezikih 60 let.

In zbruhnila je tretja velika

postača l. 1573., ki jo je povzročil najbolj nesumljeni grof Tah na Hrvatskem. Kmetje so se dogovorili in poslali svoje zaupnike po vsem Kranjskem in slovenskem Štajerskem, ki so klicali in vabili k puntu. Voditelja kmetov sta bila Marija Gubec in Ilij Gregorić. Zopet se je zbralo 20.000 upornikov, ki so se razdelili v tri čete. Pa zgodilo se je isto, kar pri drugem puntu: Grajsčaki so z voditeljem Joštom Turnom in pomocijo cesarske vojske pobili kmete, čete: Gubca so vjeli in ga kronali v Zagrebu z razbeljeno krono v zameh kot knezkega kralja.

Ljudstvo torej ni doseglo "stare pravde". Manjšalo mu je dobreih vodnikov.

Delgo je zdrževalo ljudstvo še pod grajsčinskim jarmom. Nova doba mu je šele nekoliko olajšala težko stanje.

Protestantstvo na Slovenskem.

Na Nemškem se je oglasil

ter, ki je začel leta 1517 označiti nove verske nauke. Te naše imenjujemo navadno reformacijo, t. j. preosnovat, popraviti.

I utrovi nauki so se razširili in ukoreninili po mestih in vseh. Obračali so se posebno zoper zlorabo cerkevnih odpustkov, zoper post, spoved, duhovnico brez zvez, redovniške obljube, nerazdruženost zakona, pokorčino cerkevnim glavarjem. Ljudstvo je mamilo naibolj takozvana evangeljska svoboda, t. j. nauk, da ima vsak človek toliko razuma, da si lahko tolnači sam sv. pismo, ki je edini vir vseh verskih resnic. Luter je nemenc pridelal lep prevod sv. pisma in spisal mnogo poljubnih knjig, ki so se naglo razširjale in mu pridobivale mnogo prijateljev, posebno med knezi.

Kmetje so si razlagali nauke o "evangeljski svobodi" po svoje. Menili so, da bode zdaj konec tlače in desetine, da bodo smeli prosti loviti, ribariti in drvariti, da bodo svobodni in da si lahko zbirajo sami svoje župnike, ki bodo razlagali "čisto besedo božjo", to je po Lutheru prevodu sv. pismo.

Slovenci so se kmalu seznavali z Lutrovimi nauki. Slovenci mika vsaka novost, zlasti pata, ki govori o svobodi. Grajsčaki so se poluterani mahom in silih k novi veri tudi podložne kmete, če niso hoteli pristopiti rade volje.

Odpadli duhovniki pa so razširili novo vero z besedo in knjigami.

Med Slovenci se je našlo takoj mnogo imenitnih mož, ki so poleg pridel o "čistem evanđelju" pisali knjige, zlagali pesmi in jih širili med ljudstvom. Načrtnojejši slovenski protestantski pisatelj je Primož Trubar, ki je poslovenil evanđelje, potem pa ves novi zakon in psalme. Razun tega je ustvarjal slovenske knjige in množično je zlagal lepe cerkevne pesni. Prva slovenska knjiga je izšla leta 1520.

Trubarjevo delo je dovršil Jurij Dalmatin, ki je preležil vse sv. pismo (izdal l. 1581). Mnogo pisateljev se je oglašilo z raznimi verskimi spisi. Adam Bohorič pa je izdal l. 1584 prvo slovensko slovnič.

Uspehi zatiranja protestantov niso bili povsod enaki. Na Kranjskem in na Štajerskem so zatrali popolnoma lutrostvo, na Koroskem pa se ni dalo celo iztrebiti. Tam so še živelji v tihih dolinah protestantje in pisali knjige in pesmi v svojem domačem narečju.

— Če vam je kaj dolžan na hrani, stanovanju ali na posojilu, oglašite v našem listu; če ne veste, kje se dotična oseba nahaja, naš list bo hitro pre-skrel, da se dolžnik oglaši.

The OHIO BRANDY DISTILLING Co.

6102 St. Clair av. Cleveland, O.

Priporočamo se vsem slovenskim in hrvaškim saloonarjem ter vsem odjemalcem

vina in žganja
veliko trgovino,

katero smo še združili z vele-trgovino vina in žganja Geo. Travnikarja ter s trgovino John Krakarja, Euclid, Ohio.

Imemo v zalogi vse, kar morejo saloonerjem drugi agentje ponuditi. Kupujte pri domačih ljudeh.

Cene primerne, postrežba točna za vsa naročila.

Naznanilo.

Naznanjam rojakom da sem prevzel zastopstvo R. Svhla, Fleet ave. Cleveland, O., za vsakovrstna godala. V zalogi imamo vsakovrstne piane, violine, klarinetne, kitare, čelo, base itd. Fine harmonike iz stare domovine na 2, 3 in 4 tone, vse se dobijo po nizki ceni. Ako kdaj kaj želi, pri meni naj se zglasí.

IVAN ŠPEHEK.

602 ST. CLAIR AVE.

Op: Piane se prodajo na mesečne obroke.

Severova zdravila so varni branitelji zdravja v družinah.

Sedaj je čas uživati....

PRIPOROČLJIV ZA TA-LEOBOLENJA:

Bleda, pičla kri, medel obtok, ogrci črnavke, lišaji, opahki, bule, žive rane, uljesa, tvori mehurčki, otekline, mozolji, srab, razširjenje žleze, bezgavke, slani tok, kožne bolezni, splošna oslabelost

in čut utrujenosti, tako splošen

v tej letni dobi.

EN DOLAR STEKLENICA.

Na prodaj v lekarnah.

Ne vzemite nobenega

druzega leka, ki se vam

Slovenska Dobrodelen Zvezda

Ustanovljena 13. novembra, 1910.

Glavni sedež: Cleveland, O.

OBDORNIKI:

Predsednik: JOHN GORNICK, 6105 St. Clair ave. N.E.
1. podpreds.: JOHN SKRLJ, 438 E. 158th St. Collinwood, O.
II. podpredsednik: ANTON ZORČIĆ, 1390 E. 45th St. N. E.
I. tajnik ANTON OSTIK, 6127 St. Clair ave. N.E.
II. tajnik JOHN SPREJK, 6028 St. Clair ave. N.E.
Blagajnik: MATEVZ UDOVIČ, 1379 E. 41st St. N.E.
Zapisnikar: FRANK GETLHER, 1330 E. 40 St. N.E.

NADZORNICKI:

JOHN ČUČNIK, 6204 St. Clair ave. N.E.
FRANK ZORICH, 1365 E. 55th St. N.E.
JOHN JALOVEC, 1284 E. 55th St. N.E.

POROTNIKI:

ANTON GRDINA, 6127 St. Clair ave. N.E.
FRANK KNAUS, 1273 E. 43rd St. N.E.
JOHN MAJZELJ, 6163 Glass ave. N.E.
ANDREJ FERJUC, 2898 33rd St. — Broadway.
ANTON BENČIN, 4414 Hamilton ave. N.E.

ZVEZIN ZDRAVNIK:

J. M. ŠEJIŠKAR, 6127 St. Clair ave. Cleveland, Ohio.

Zvezine seje se vrše vsako prvo nedeljo v mesecu ob 2. uru popoldne v John Grdinovi dvorani na 6025 St. Clair ave.

Zvezino glasilo: "CLEVELANDSKA AMERIKA".

ALI HOČES BITI SRECEN NA SVOJE STARÉ DNEV?

Potem začnite po pravem potu. V mladih letih si mora človek hraniti za starost, ce ne, bo njegova starost grena. Večkrat si že mogoče začeli hraniti na tej ali oni banki, pa predno je svota nastala, da dve neli, ki se včelj potrebuje, kmalu si znesel vse ven in si imel toliko kot ledaj, ko si začeli hraniti. Sedaj si pa celo obupal in dejal, da hraniti za stare dnevi je ludo in nemogče.

Mi imamo na ponudbo teh načrtov za tiste, ki morejo prestati zdravniško preiskavo. Jaz sem edini Slovenc, ki zastopam načrto v zgodnjem državah, ki ima to hranišče. Za poskusimo n. p. Ako si star 25 let, in deneva vsako leto na stran \$41.86 do starosti 45. leta, si medtem casom SEBI PRIHANIL \$837.20. Mi pridemo le tej svoti \$162.80 in DOBIS \$1000, KO SI 45. I. STAR.

To življenje je bilo zavarovanzo za \$1000 v času, ko si denar hranili v naši hranišči.

Poskusim starost 35. let, \$862.40, dobiš potem \$1000, ki se star 55 let, in si bili zavarovan za \$1000 od prevega časa do starosti 55 let.

Zavarujemo tudi zenske in otroke od starosti enega leta do 65. Ako vas to zanimalo, poslati mi dopisnicu z vašim naslovom in vam namreko razložim še druge osebnosti.

F. J. TURK 1361 E. 55th St. nusp Lake Shore banke.

S tem naznanjam mojim odjemalcem in prijateljem, da sem prestavil svojo prodajalno na

42 Public Square

kjer imam v zalogi veliko vrst žganja, likerjev domačih in importiranih, kar vse prodajam po jake nizkih cenah.

Kranjci imajo tako radi tropinjevec, slivovko bitters in grena vino, californijskega vina in vse druge, kar potrebuje salooner.

LEWIS MAXA,

42 PUBLIC SQUARE.

Prodaja likerjev na drobno in debelo

Mi prodajamo tudi pivo.

— Kdo ima naprodaj zemljišče, lot, hišo, hišno opravo ali kaj drugač, naj dene oglasi na naš list in bo dobil v najhitrejšem času kupca. Cene takim oglašom so samo 50 centov za vsakokrat.

— Slavnim društvom vseh jednot se priporočamo v načrila raznih tiskovin. Na razpolago imamo zahvale številnih društev za krasno izvršitev tiskovin. Naš urad ima samo unijiske delavce. Delo jako fino, trpežno, cene nizke, kakor nikjer drugje.

Mali oglasi.

AKO HOČETE???

DA VAŠE ZAMAZANE OBLEKE ZGLEDAJO ZO PET KOT NOVE, JIH POSLJIE DO

Frank's
E. 55th ST. & ST. CLAIR AVE.

DRY-CLEANING & DYEING

(Phone Cuy. Cent. 6846 K.)

Išče se slovenska žena, stara ali mlada, za hišno opravilo. Vpraša naj pri St. Saviču, 6400 Varian ave. (34)

Mlad slovenski fani dobi stalno delo v trgovini z oblekami in moško opravo v sredi slovenske naselbine pri slovenskemu trgovcu. Poizvedete za podrobnosti v našem ureništvu.

32-33

Dobro jutro,

Ali ste rabili Severov Antisepsol danes? Ako ga niste, pa boste videli, da je hudo biti brez njega. To je sladko, antisepsito ustno izpiralo, ki čisti ustno duplino, odstranjev zoprni dih, dobro služi v zdravljenju bolnega grla, nosnega nahoda, vnetja, živih ran, iztokov in mnogih drugih obolenj, navedenih v naši knjižici, ki je ovita okoli vsake steklenice. V Iekarahu, 25c W. F. Severe Co., Cedar Rapids, Iowa.

Hiša naprodaj, 10 sob, za dve družini, lot 40x125, na 1431 E. 51. St. bližu Superior. Cena \$260. — Na E. 69 St. za dve družini, 7 sob, bližu St. Clair. Cena \$1750. — Hiša 7 sob, 2 družini, kopališče, in pralnica, bližu slov. cerkve. Cena \$2200. Oglašate se pri Mc.Kenna Bros. 1365 E. 55. St. (39)

Krojaški pomočnik dobi takoj delo pri McKerrals, 689 E. 105th St. (34)

Slovensko dekle dobi službo za hišno delo. Vpraša naj na 6108 St. Clair ave. (31)

Salcon na prodaj na dobrem prostoru zraven tovaren, se prodaja radi odhoda iz Cleveland. Poizvede se v našem ureništvu. (34)

Slovenski mesarski pomočnik dobi takoj dobro in stalno delo in dobro plačo v mesarski trgovini. Zglaši se naj takoj na 6107 St. Clair ave. (36)

Hiša naprodaj na 1525 E. 47th 9 sob in kopališče; za dve družine. Klet je pod celo hišo in vse moderne priprave. Po ceni Lot 40x146. Poizvedite na zgojnjem naslovu. (36)

Iščejo se Slovenci na hrano in stanovanje. Dobijo tudi posamezne sobe z vso postrežbo. Vprašajte na 1369 E. 43 St. (34)

Pohištvo za 6 fantov naprodaj po jake nizki ceni. Proda se radi odhoda iz mesta. 1326 E. 55th St. (34)

Rabin starih čevljev za pojavljanje, vsake vrste, delo dobro in tečno. R. Perdan, 6112 Glass ave. (34)

Proda se trgovina z ženskimi, klobukti, stadikartico, tobakom in dr. Jako stara trgovina: proda se radi slabega zdravja. Najboljši prostor za Slovenca. Oglašate se na 4322 St. Clair ave. (34)

Naznanilo.

Naznanjam rojakom, da mi je ušla moja žena Roza Strah, 20. aprila, okoli desetih dopoldne. Povedala je, da gre v Collinwood, toda tam je dosedaj niso nikjer videli. Vzela je nekaj denarja in dvoje otrok. Starejši otrok je star štiri leta in pol, mlajši pa dve leti in 4 meseca. Kdo rojakov ve, kje je sedaj, mi stori uslužo, če mi naznani, ker mi je žal za otroke, ki jih je vzela. Anton Strah, 3241 St. Clair ave. Cleveland, Ohio. (34)

Proda se hiša, dva nadstropja, sposobna za saloon ali prodajalno. Proda se radi odhoda v staro domovino. Več se pozove pri lastniku hiše. Anton Werstovsek, 2619 W. 16th St. Chicago, Ill. (35)

Za \$260 kupite hišo za dve družine, štiri sobe s kopališčem v prvem nadstropju in štiri sobe v drugem. Lot 40x136. Je vredno med brati \$3000, toda proda se cenej hitrejšu kupec za \$260. Pridite pogledati k lastniku na 1161 E. 66 St. bližu St. Clair. (30-32-34)

Hočete kupiti dobro piano, zglašite se pri Ivan Špehku na 6028 St. Clair ave. on vam prekrbi dobro in ceno, na malo odplačila.

Priprečam se rojakom v pojavljanje starih čevljev: delo dobro in trpežno, cene nizke. Jernej Krašovec 5017 St. Clair ave. (34)

Lot naprodaj, 35x80 št. 7 West Side 102 St. se proda takoj za \$400. Vpraša naj se pri J. Strausu, 1131 E. 63 St. (35)

Fin nov piano samo \$150, če se proda takoj za gotov denar En vzor piano, vreden \$550 samo \$375, en \$375 piano za \$250, en \$300 za samo \$210. Vprašajte pri J. Špehek, 6022 St. Clair ave.

Kruh kakovosti.

Poskusite en blebec

VIENNA kruha.

Sveš svak dan pri grocerjih.

The Jacob Laub Baking Co.

ZAKAJ?

Zakaj hodite okoli brez zob? Zakaj nimate zob, ki jih vendar lahko dobiti tako naravno, da se bodejo vaši prijatelji čudili? Če imate samo dva zuba spodaj ali 'zgoraj, vam ni treba nositi plate in ni vam treba trpeti bolečin po naši metodi. Brez bolečin. Prepričali in zadovoljili smo 1000 ljudij od zadnjega decembra. Vprašajte ih. Naše cene so jake nizke, in naše delo je garancirano za 10 let. Zakaj vas želodec holi, glava ali imate slabo sapo? Zakaj vaši zobje niso tako lepi kot vašega soseda, ki je bil pri nas? Pomislite. Dobri zobje so potreben za dobro zdravje. Preiskava začenja.

RED CROSS,

zobozdravnik.

6426 St. Clair ave. vogal Addison Rd., I. nadstropje.

JOHN GORNICK, SLOVENSKI KROJAČ 6105 St. Clair Ave.

Priprečam se vsem rojakom v nakup lepih, modernih trpežnih spomladnih in letnih oblek. Prodajam obleke po meri in prodajam že narejene obleke. Priprečam se sl. društvo v napravo uniform in izvršujem vse druga krojaška naročila.

SVOJ K SVOJIM!

ZASTONJ revolverji, britve, zlatnina in dr. Najbolj čudovita ponudba, kar jih je bilo. Da hitro razprodamo našo veliko zalogo pravilnih amerikanskih ur, da imamo mi na prihodnjih 30 dneh zlasti z vasko uro \$5.00 vreden revolver, 7 strelcev, ki je znano Cutler britve garantira nadalje storitev za ostocene britve, vreden \$1.00, zlato platirano in verificirano, 50c. en par solidno stalih gumbov, za manjšete, 50c. telo za kravate, 25c. in 4 gumbe za strojce, 10c. Vsa ta darila, ki so vredna \$10.50. POŠTENIEMO ZASTONJ Z vasko uro za žensko ali moško. Ta garantirana uro je originalna američka uro, ki drži način dela, ki je znano Američko. Je solidno dvojno plastiранa in izvirčana. Nasel je vse skupaj na \$15.50, vendar pa jemmo vse skupaj na \$15.95. C. O. D. da vse brekete sami. Ce se preprečite, da je resno storitev, pišite nas na naslovenje. Če pa neeste, povrni nam uno in vas našo strojco. Plačajte nas tu \$15.95 inverzne vase. Če pa neeste, povrni nam uno in vas in domu poštevno darilo. POSEBNOST! Esta uro in držač zlasti, ki nasoviteč je ura \$15.70. Povrni, da vse skupaj namočiš. Samo 20 dnj. Nasoviteč je ura CARROLL CUTLER CO. 413 MANHATTAN BLDG. CHICAGO, ILL.

Avtro - Amerikanska

ČRTA.

Najpripravljenija in najcenejša parodna črta za Slovence in Hrvate.

Regularna vožnja med New-Yorkom, Trstom in Reko.

Brzi postanek novih parodnih na dva vijaka.

Martha Washington, Laura, Alice, Argentinia in Oceania.

Druge nove parnice, bodo vozili 1 milijon na uro, gradnjo — Parci odpeljajo iz New Yorka ob sredah ob 1. po polnem in iz Trsta ob sobotah ob 1. po polnem proti New Yorku. — Vsi parniki imajo brezplačni brozav, električno razsvetljivo in so moderno urejeni. — Hrana je domača. — Mornarji in zdravnički govorijo slovensko in hrvaško.

Za nadaljnje informacije, cene in vozne liste obiskajte naše zastopnike ali pa na:

PHELPS BROS. & CO.
Gen'l Ag't's, 2 Washington St., New-York.

POZOR ROJAKI!

Po dolgem času se mi je posrečilo iznajiti prvo in najboljše sredstvo za rast las, proti izpadanju las in za odstranjevanje luskov na glavi. t. J. Alpen in kurka in pomada, od katere resnočink in ženskih zrastejo lepi las: ravno tako moškevem zrastejo lepi las v bradi. Revmatizem v rokah in nogah se popolnoma odstrani, ravno tako kurja očesa, ozobline, bradavice in potne noze to zdravilo hitro odstrani. Vprašajte pri J. Wahčić, 1092 E. 64th St. Cleveland, Ohio.

Angleščina brez učitelja,

po navodilu:

Slovensko-anglščina slovnice.
Slovensko-anglščega tolmača in
Angleško-slovenskega slovarja.

Vse tri knjige v eni stane le \$1. in je dobiti pri

V. J. KUBELKA
538 W. 145 St., New York, N.Y.

50.000 KNJIŽIC

Milijonska vojska.

Mesto New York je drugo največje mesto na svetu, in otoči tega mesta se kopljajo vsak dan v znoju svojega obraza in služijo kruh, ker v tem mestu se vsak dan več dela, takor kje druge na svetu. V

New Yorku je sicer manj prebivalcev kakor v Londonu, pa se vendar v New Yorku več naredi kakor v Londonu. V drugih mestih pride na vsakih pet oseb en delavec, a drugi so žene in otroci. V New Yorku pa je vsaka tretja oseba delavec. Dva vzroka sta, da je tako. V New Yorku delajo mnogo ljudi, katerih družine ne stanujejo v mestu. Vsak dan prihajajo črne vojske delavcev v to svetovno metropolo, in zvečer se vracajo trudni, zdeleli in oznojeni k svojim družinam, ki stanujejo izven mesta. To se ponavlja dan za dnem, venomer naprej, kakor namazano kolo.

V ameriški metropoli je en milijon, štiristo devet tisoč delavcev. V tem številu so uračunani vsi navadni delavci, graditelji, uradniki in nadzorniki, ravno tako oni, ki delajo s pikom, lopato in kladivom kakor oni, ki delajo z umom in pensem. Ti delave dobitajo vsak dan deset milijonov štiristo trideset tisoč dolarjev plače ali na leto skupaj tri tisoč osemsto in šest milijonov dolarjev. In ta denar je ona stvar, ki goni životno kri v največjem delavskem mestu na svetu.

Oni, ki je pregledal New York, pravi, da je to mesto trgovine. In tako je. Na milje in milje daleč se razprostirajo newyorške trgovine. V vsaki ulici so trgovine, v več ulicah pa pet ali šest v eni hiši. In pri takih razmerah se človek večkrat vprašuje, kako je mogoče, da pri taki neizmerni trgovini morej obstati manjši trgovci? Velike newyorške trgovine niso več podobne trgovinam v pravem pomenu besede, pač pa so podobne manjšim mestu v celoti. Vendar se ne bavi največ delavcev s prodajanjem blaga, pač pa jih dela največ v tovarnah.

New York je tovarniško mesto. Preko šestito tisoč oseb dela v tovarnah in te vrste delavcev je največ v mestu. Ti delave dobitajo na leto skoro petsto milijonov dolarjev, in če pomislimo, da dobi delave za svoje delo le nekaj odstotkov resnične vrednosti, lahko rečemo, da ti delave na leto producira najmanj 50 tisoč milijonov dolarjev prave vrednosti, za kar ljudstvo plača izdelane stvari. Pri tem pa se niso vseti mali tovarnarji, ker te ne štejemo med prave tovarnarje, pač pa med razprodajalce. V vseh oddelkih industrije delajo cele vojske delavcev, ki izgotavljajo iz surrove tvarine najraznovrstnejše izdelke. Ti izdelujejo vse od velikanskih parnikov do mesenih ležas, od štanjolnega papirja do pisalnih strojev, od barve do klavirja, od zelenih tramov do krasnih biserov od cementa do leda, od sveče do oltarja, in tako dalje, in tako dalje, vse, vse, kar potrebuje današnje človečanstvo, najbolj pristojno in najbolj razkošno.

Zraven onih, ki izdelujejo robo, so najbolj številni oni, ki jo prodajajo. Ameriko imenuje zemljo trgovine, in če je to res, tedaj je New York metropolja trgovine. V tem mestu se prodaja vse, kar se rabi v mestu, kar se rabi po Ameriki, kar se rabi po celem svetu. Kitajec ravno tako lahko kupi svoje najljubše predmete, kako Avstralie ali Indije.

Krasni biseri južne Afrike noleg najdragocenejše krznine iz Sibirije — vse se to prodaja. New Yorku izbrano zapadno ovoče in najdragocenejše žitno sadje, vse je tukaj. Najstvar raste kjer koli, naj bi bilo treba žrtvovati milijone, da pride stvar v New York, ti jo gotovo dobijo, če le hočeš in se potrdiš do prodajaljen. Trgovine so velike in majhne. Velike trgovine se razmeroma hitrej posvečujejo, kakor male. Vseh prodajalcev skupaj v newyorških trgovinah, od nad-

RAZNOTEROSTI.

Bog na otožni klopi ali čuda tožba. Čedomir Solajčič v vasi Zablavi v trnavskem okraju na Bolgarskem je vložil na duhovno sodišče tožbo proti samemu — Bogu. V tej po predpisih kolkovani tožbi pravi kmetič Čedomir med drugim v utemeljitev svojega zahtevka to-le: Splošno draginja je povsodi, uresice se vrste za nesrečami, zemlja mič več ne roditi tako, kakor preje, povsodi vladu pomanjkanje in beda, na svetu pa gospodarijo ponajveč zlobni ljudje. Vsega tega je pa kriv gospod Bog, ker zlega ne zabranjuje in hudobnevezne kaznjuje. Iz tega sledi, da se je dobr Bog postoral ali pa je izobil veselje, da bi se še nadalje zanimal zanje. To pa ni prav, ker s tem gospod Bog grdo zanemarja svoje dolžnosti. Čedomir Silajevič torej prosi prečastito duhovno sodišče, naj Boga poslje nemudoma v zasljenosti pokoj. Na njegovo mesto naj postavi regente, ki naj v bodoči vladajo v nebesoh. Duhovno sodišče je tožbo prečitalo. Gospodje, ki so predsedniki tega sodišča, so delali silno resno obrazje med čitanjem, nato pa so napravili kratek proces ter odstopili "tožbo" okrajnemu glavarstvu. Nekoga lepega dne nato je dobil oče Čedomir Solajčič od okrajnega glavarstva pismo, v katerem se mu naznaja, da ga je oblast obsodila v petdnevni zapor, ker je s svojo tožbo razčkal gospoda Boga in se takoreč naravnost spustil proti njemu. Sedaj sedi ubogi Čedomir Solajčič v zaporu. Pravijo, da je že prišel do prepričanja, da se gospod Bog ni postoral in da se vedno živalno zanima za take ljudi, kakršen je on. Čeda Solajčič.

Celo mesto brez kruha. Iz Rima poročajo, da je mesto Novara brez kruha. Izbruhnila je namreč tankaj stavka pekov. Vsled nekega spora med mojstri in pomočniki so zadnji ustavili delo. Ker pa nočejopeki, ki so v sosesčini, pošiljati kruh v Novaro, je mesto v zelo kritičnem položaju. Oblasti skušajo poravnati spor med pekovskimi mojstri in pomočniki.

Avtomobil povozil dve pisateljice. Iz Hamburga se poroča, da je povozil avtomobil nedavno pisateljici Doro in Klavdino Staak. Dora je umrla. Klavdina pa je ozdravela, a postala je melantholična in si na to prezela žile, a so jo rešili smrti. Dne 12. aprila se je pa ustrelila.

Kuga. V nizozemski Indiji se kuga vedno bolj širi. Vsa da numre v treh najbolj okuženih okrajih po 50 ljudi. Najbrže so zanesli kugo v nizozemsko Indijo malajski mohamedanci, ki so se vračali od romanja v Mekko. — Po uradnih poročilih se je na Javi od začetka februarja do 2. aprila zgodile 105 slučajev kuge. Od zbolelih je umrlo 75, 13 jih je pa ozdravelo. Dne 2. aprila so se oglašili 13 slučajev novega obolenja in 7 slučajev smrti.

Rufijanstvo v visokih krogih. V Kijevu se bavi sedaj policija z nečuvenim zločinom, v katerega so zapleteni najvišji krogi. Enajst odličnih oseb, med njimi enega aktivnega generala, enega odvetnika in enega bogatega veleposetenika je policija aretilala zaradi sovodenja v kupčevanja z deklaciami. Žrtve so bile deklice iz odličnih rodin v starosti 14 in 15 let.

Društveni oglasi.

K. K. podp. dr. Srca Jezusa ima svoje redne seje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 1. uri popoldne v Knausovi dvorani. Uradniki za leto 1911 so: John Pekolj, pred. 5613 Carry ave. Jernej Kraševč, podpredsednik Stefan Brodnik, tajnik 1093 E. 64 St.; M. Oblak rač. taj.; John Levstek blagajnik; O. F. Levstek in J. Brus zastopnika. T. Prelag, zastopnik za Collinwood, 650 Harlem St.; Društvo

zdravnik F. J. Schmoldt, 5132 Superior ave. Uradne ure od 7-8 zvečer. 30. dec. 11

K. Ž. P. dr. Srca Marijinega (staro), ima redne mesečne seje vsak drugi četrtek v mesecu ob pol 8. zvečer v malo Kaušovi dvorani. Vstopnina od 17 do 30 leta \$1.50; od 30 do 45 leta \$1.75. Mesečnina je 40c in bolniška podpora po \$5.00 na teden. Katera želi pristopiti mora biti vpisana en mesec prej po društveni sestri. Predsednica Marija Mihelčič, 6213 St. Clair ave.; I. tajnica Ivanka Pelan, 6131 St. Clair ave.; II. tajnica Cecilija Brodnik, 1093 E. 64 St. blagajnik Ivanka Glavič, 6131 St. Clair ave.

(19. marec 11)

Tel. in pod. dr. Slovenski Sokol, ima svoje redne mesečne seje vsake 3. nedelje v mesecu na 6131 St. Clair ave. ob 2. uri popoldne. — Starosta Jos. Kalan, 1128 E. 63 St., tajnik Fr. Hudovernik, 1243 E. 60 St., blagajnik Iv. Pekolj, 5613 Cartry ave., dr. zdravnik J. M. Sečiškar, 6127 St. Clair ave.

(1. marca 11)

K. S. K. pod. dr. sv. Alojzija v Newburgu ima svoje redne mesečne seje vsakodnevno prvo nedeljo v mesecu v Mike Plutovi dvorani na 3611-18 St.

Predsednik John Lekan 3622 E. 80 St. S. E., tajnik Anton Miklavčič 3622 E. 80 St. S. E. blagajnik Anton Fortuna 3593 E. 81 St. S. E. (1. jan. 12)

Sam. K. K. pod. dr. sv. Vidu, ima svoje redne mesečne seje vsakodnevno prvo nedeljo v mesecu ob 2. uri popol. s. č. v solski dvorani. Kdor želi pristopiti k društvu mora biti vpisan od društvenika mesec dni poprej. Vstopnina je znižana za polovico, to velja do 6 julija 1911.

(1. jan. 12)

Mlad. pod. dr. sv. Anton Padovanskega v Newburgu ima svoje redne mesečne seje vsak četrtek nedeljo v Mike Plutovi dvorani na 3611 E. 81 St.

Predsednik Jos. Lekan, 8101 Aetna Rd. podpredsednik Fr. Kisner; I. tajnik Domen Blatnik, 3571 E. 81 St.; II. taj. Frank Peskar; blagajnik Fr. Puri, 3611 E. 81 St.

(1. jan. 12)

Slov. K. Vit. dr. sv. Alojzija, ima svoje redne mesečne seje vsak četrtek nedeljo popol. v redne vaje vsaki drugi četrtek torek ob 8. uri zv. v Knausovi dvorani. Predsednik John Gornik, 6105 St. Clair podpred. Frank Gornik, blag. Jos. Gornik; I. taj. in načelnik Math Klun, 1621 Newman ave. Lakewood. Društveni zdravnik J. M. Seliškar. Vsa pojasnila daje prvi tajnik.

(1. jan. 12)

Dr. Slovenske Sokolice imajo svoje redne mesečne seje vsakodnevno prvo nedeljo v mesecu v Knausovi dvorani ob 2. uri popoldne. Novoprstovščina prinesi zdravniške liste I. tajniku pred sejo, nakar se posljejo v hrovvenemu zdravniku; če ga ta potrdi, društvo pri prihodnji seji glasuje o njegovem sprejetju. Isto velja za članice. Rojaci se vabijo k obilnemu pristopu.

(1. avg. 11)

Dr. Slovenske Sokolice imajo svoje redne mesečne seje vsakodnevno prvo nedeljo v mesecu v Knausovi dvorani ob 2. uri popoldne. Novoprstovščina prinesi zdravniške liste I. tajniku pred sejo, nakar se posljejo v hrovvenemu zdravniku; če ga ta potrdi, društvo pri prihodnji seji glasuje o njegovem sprejetju. Isto velja za članice. Rojaci se vabijo k obilnemu pristopu.

(1. jan. 11)

K. S. P. dr. sv. Barbare, št. 6. spadajoče k gl. post. v Forest City, ima svoje redne mesečne seje vsakodnevno prvo nedeljo v mesecu v četrtek ob 10. dop. V Grdinovi dvorani v društvo se sprejemajo člani od 16 do 45 l. Vstopnina je po starosti bolniške podpore se plača \$7. na tedep in takoj po vstopu. Predsednik, M. Colarič 1061 E. 61 St.; taj. J. Trbove 4403 Superior ave.; blagajnik M. Vintar, 1141 E. 60 St. Pojasnila daje predsednik in tajnik.

(1. julij 11)

K. S. P. dr. sv. Barbare, št. 6. spadajoče k gl. post. v Forest City, ima svoje redne mesečne seje vsakodnevno prvo nedeljo v mesecu v četrtek ob 10. dop. V Grdinovi dvorani v društvo se sprejemajo člani od 16 do 45 l. Vstopnina je po starosti bolniške podpore se plača \$7. na tedep in takoj po vstopu. Predsednik, M. Colarič 1061 E. 61 St.; taj. J. Trbove 4403 Superior ave.; blagajnik M. Vintar, 1141 E. 60 St. Pojasnila daje predsednik in tajnik.

(1. jan. 11)

K. S. P. dr. sv. Barbare, št. 6. spadajoče k gl. post. v Forest City, ima svoje redne mesečne seje vsakodnevno prvo nedeljo v mesecu v četrtek ob 10. dop. V Grdinovi dvorani v društvo se sprejemajo člani od 16 do 45 l. Vstopnina je po starosti bolniške podpore se plača \$7. na tedep in takoj po vstopu. Predsednik, M. Colarič 1061 E. 61 St.; taj. J. Trbove 4403 Superior ave.; blagajnik M. Vintar, 1141 E. 60 St. Pojasnila daje predsednik in tajnik.

(1. jan. 11)

K. S. P. dr. sv. Barbare, št. 6. spadajoče k gl. post. v Forest City, ima svoje redne mesečne seje vsakodnevno prvo nedeljo v mesecu v četrtek ob 10. dop. V Grdinovi dvorani v društvo se sprejemajo člani od 16 do 45 l. Vstopnina je po starosti bolniške podpore se plača \$7. na tedep in takoj po vstopu. Predsednik, M. Colarič 1061 E. 61 St.; taj. J. Trbove 4403 Superior ave.; blagajnik M. Vintar, 1141 E. 60 St. Pojasnila daje predsednik in tajnik.

(1. jan. 11)

K. S. P. dr. sv. Barbare, št. 6. spadajoče k gl. post. v Forest City, ima svoje redne mesečne seje vsakodnevno prvo nedeljo v mesecu v četrtek ob 10. dop. V Grdinovi dvorani v društvo se sprejemajo člani od 16 do 45 l. Vstopnina je po starosti bolniške podpore se plača \$7. na tedep in takoj po vstopu. Predsednik, M. Colarič 1061 E. 61 St.; taj. J. Trbove 4403 Superior ave.; blagajnik M. Vintar, 1141 E. 60 St. Pojasnila daje predsednik in tajnik.

(1. jan. 11)

K. S. P. dr. sv. Barbare, št. 6. spadajoče k gl. post. v Forest City, ima svoje redne mesečne seje vsakodnevno prvo nedeljo v mesecu v četrtek ob 10. dop. V Grdinovi dvorani v društvo se sprejemajo člani od 16 do 45 l. Vstopnina je po starosti bolniške podpore se plača \$7. na tedep in takoj po vstopu. Predsednik, M. Colarič 1061 E. 61 St.; taj. J. Trbove 4403 Superior ave.; blagajnik M. Vintar, 1141 E. 60 St. Pojasnila daje predsednik in tajnik.

(1. jan. 11)

K. S. P. dr. sv. Barbare, št. 6. spadajoče k gl. post. v Forest City, ima svoje redne mesečne seje vsakodnevno prvo nedeljo v mesecu v četrtek ob 10. dop. V Grdinovi dvorani v društvo se sprejemajo člani od 16 do 45 l. Vstopnina je po starosti bolniške podpore se plača \$7. na tedep in takoj po vstopu. Predsednik, M. Colarič 1061 E. 61 St.; taj. J. Trbove 4403 Superior ave.; blagajnik M. Vintar, 1141 E. 60 St. Pojasnila daje predsednik in tajnik.

(1. jan. 11)

K. S. P. dr. sv. Barbare, št. 6. spadajoče k gl. post. v Forest City, ima svoje redne mesečne seje vsakodnevno prvo nedeljo v mesecu v četrtek ob 10. dop. V Grdinovi dvorani v društvo se sprejemajo člani od 16 do 45 l. Vstopnina je po starosti bolniške podpore se plača \$7. na tedep in takoj po vstopu. Predsednik, M. Colarič 1061 E. 61 St.; taj. J. Trbove 4403 Superior ave.; blagajnik M. Vintar, 1141 E. 60 St. Pojasnila daje predsednik in tajnik.

(1. jan. 11)

K. S. P. dr. sv. Barbare, št. 6. spadajoče k gl. post. v Forest City, ima svoje redne mesečne seje vsakodnevno prvo nedeljo v mesecu v četrtek ob 10. dop. V Grdinovi dvorani v društvo se sprejemajo člani od 16 do 45 l. Vstopnina je po starosti bolniške podpore se plača \$7. na tedep in takoj po vstopu. Predsednik, M. Colarič 1061 E. 61 St.; taj. J. Trbove 4403 Superior ave.; blagajnik M. Vintar, 1141 E. 60 St. Pojasnila daje predsednik in tajnik.

(1. jan. 11)

K. S. P. dr. sv. Barbare, št. 6. spadajoče k gl. post. v Forest City, ima svoje redne mesečne seje vsakodnevno prvo nedeljo v mesecu v četrtek ob 10. dop. V Grdinovi dvorani v društvo se sprejemajo člani od 16 do 45 l. Vstopnina je po starosti bolniške podpore se plača \$7. na tedep in takoj po vstopu. Predsednik, M. Colarič 1061 E. 61 St.; taj. J. Trbove 4403 Superior ave.; blag

Velik sovražnik.

Ste že videli hišno muho kako leže po stropu, z nogami na kvíški, a z ostalim delom telesa navzdol; marsikdo se tudi že čudi, kako da ne pade muha na tla. Vedeli gotovo še niste, da je ravno ono, s pomočjo katerega leže muha po stropu, najnevarnejši sovražnik človeškega rodu, ki razširja najbolj nevarne bolezni.

N. E. Cobb, znameniti učenjak je preiskal nogo muhe in pronašel, da muha z onim, kar jo drži na stropu, ko leže po njem, uničuje človeško življenje. Noge od muhe so lepljive in polne majhnih, nevidnih sečalk, s katerimi se prisesa na vsako stvar. Hodenje je za muho jako neprijetno: tega mi si cer ne opazimo, pa je vendar tako. Vse, kar pride muhi pod noge, vse se je prime. Najraje se jo pa prijemajo bolezenski bacili, ker so jako majhni in se radi lepijo. Kadar se mnogo teh bacilov prilepi na mušje noge, tedaj muha zelo težko hodii, kakor mi, kadar imamo na čevljih funte blata. Zato muha jako pogosto čisti svoje noge, kar ste tudi že mnogokrat opazili.

Za lepljive in gobine mušje noge se prijemajo vsi kali bolezni. Muha se povsod vseže, a za njo ostanejo kali bolezni, kakor tudi nam, kadar prideimo iz blatne ulice v čisto sobo. Ničesar na svetu ne širi nevarnih bolezni takoj hitro in, zanesljivo kakor muhe. Muhe potujejo hitro, vozijo se z brzovlaki, na parniku, povsod jih dobit.

Največ težkih bolezni nastaja vsled bolezenskih bacilov, katere se jako lahko prenese od človeka do človeka, ako je sredstvo za prenašanje povojno. In zdaj dodajte še to, kar vse veste o hišni muhi, kako jo odganjate od vsega, kar hočete vživati, in priznali boste vse, da je muha ena najbolj škodljivih živalij na svetu. Najbolje sredstvo, da se ljudje ohranijo boleznim, ki jih prenaša, je odstraniti muho.

Detomora osumljeni. Na

sajo muhe je, da čitajo razne koristne nasvete v listih ali v knjigah. Čim bolj boste spoznali hišno muho, tembolj se jo boste varovali.

Poglejte kako muha leže po gladkem steklu. Na mušnjih nogah je polno luknjic in dlačic, iz katerih se cedi lep ali hinc, ki drži muho, kjer hoče. Zraven tega pa pobere vse, kar se nahaja na potu, s svojimi nogami, nakar se vseže na človeka, ga pici, ali se otrese na njem, in človek je dobil kali smrtnne bolezni v sebe. Mnogo je naših ljudij, ki niso verjuje, da zdrav človek lahko naenkrat oboli, kakor je dobil bolezenske bacile v sebe. Le denite enkrat v omaro, kjer imate svež in dober kruh, kos plesnivega kruha. Takoj boste videli, da bo postal svež kruh ves plesniv, da si slednji ne bo dotikal svežega kruha. Bacili pridejo po zraku, raznesajo jih muhe.

Kako se širi plesnivost med hrano, tako se širi bolezen med ljudmi. Najlažje in najhitreje pa prenašajo bolezen muhe, ker so povsod in se vsedajo povsod. Čuvajte se torej muh! Ne pustite jih v hišo, nastavite mreže na oknih. Stavite jim past povsod, in veliko bolj zdravih bodec.

R A Z N O .

Plaz. V dolini rečice Hollersbach, ružno od Muttesila se je utrgal plaz in zasul cesarskega gozdarja Šelingerja ter ga nesel več kot 100 m v globino. Sneg je gozdarja zadulil, pa tudi njegov lovski pes je dobil težke poškodbe, vendar pa se mu je posrečilo, da se je izkopal iz snega in prišel domov. Ker je prišel pes brez gospodarja domov, so domači takoj sumili, da se je zgordila nesreča. Šli so iskat gozdarja in so ga našli mrtvega v snežnem plazu.

Detomora osumljeni. Na Banjšicah pri Testenovih so arretirali mater in hčer, češ, da in sem nakupil veliko ter zelo lepih oblek po zelo nizkih cenah, ki bodo gotovo vsakemu v največjo zadovoljnost in sicer obleke vse velikosti in raznovrstnih barv od \$2 do \$7.50.

Ti preiskavo, ki bo brez dvojma dognala, kaj je resnice na tej gorovici.

Smrdljiva aféra. Bruseljski starinar Dubigk je pred kratkim prodal poslanec Delmas bronasto soho sv. Martina za 41.000 frankov. Če tudi je umetnina last države, se je izkazalo, da je bila soha ponarejena. Starinar hoče tožiti francosko državo in prizadete osebe zaradi goljufije. Poslanec Delmas je v budgetni debati že priznal, da je pri prodaji že veden, da je soha ponarejena.

Krščanskosocialni terorizem. Od krščanskih socijalistov preganjani ljudskošolski učitelj Peerje bil za kazen prestavljen iz Neunkirchena v St. Pöltten ter mora vsled tega odložiti svoj mandat kot občinski svetovalec in vsa druga častna mesta, in to vse samo zaradi tega, ker je bil tako strahovito predoren, da je pri seji občinskega sveta glasoval proti krščansko socialistemu okrajnemu šolskemu nadzorniku Kasperju.

Velik požar. Na azijski strani stoječi del Carigrada, predmestje Kadikoy stoji v ognju. Do včeraj je zgorelo že 300 hiš. Požar grozi uničiti celo predmestje. Najbrže je bil ogenj poščen. Požar je izbruhnil v hiši nekega armenskega trgovca. V dveh urah se je razširil požar na celo predmestje in je vpepelil tudi katoliško cerkev. Požar je zahteval 4 človeške žrtve. Pet Grkov so arretirali, ki so na sumu, da so polozili ogenj.

Naši zastopniki.

Sledčci rojaki so pooblaščeni pobirati naročnino, prodajati knjige, naročati tiskovine in pobirati oglase v svojih naseljih.

Za Cleveland in okolico: Ivan Lah in Viljem Sitar. Za Chicago, Ill.: Martin Laurich, 1900 W. 22nd Pl. Za Waukegan in No Chicago, Ill. Fr. Osredkar Box 354 No. Chicago. Ill.

Za Springfield, Ill.: Anton Kužnik, 1201 So. 19th St. Za La Salle, Ill.: Chas. Oklesčan.

Za So. Chicago, Ill.: Martin Laurič, naslov kakor zgoraj. Za Alleghany, Pa.: Nic. Klepec 836 Liberty St. Za Forest City, Pa. John Osoin, Box 492. Za Moon Run, Pa.: Frank Strimjan, Box 238. Za Irwin, Pa. Frank Deniar, Box 60. Za Creb Tree, Pa., John Tome, Box 94.

Za Ironwood, Mich. Jos. P. Mavrin, 132 Luxmore St. Za Ely, Minn. Jos. J. Peshel, Box 165.

Za Eveleth, Minn. Jos Skerjanc, Box 438. Za Kansas City, Kans. Anton Zagari, 330 N. Ferry St.

Za E. Mineral, Kans. Ig. Schlueter, Box 47. Za Rock Springs, Wyo. Ant. Justin, Box 563. Za Murray, Utah. Val. Eltz, Box 21.

Za Enum Clow, Wash. Joseph Malnaritch, 1408 So. 12th St.

Za Great Falls, Mont. John Anzac, Rainbow, Dam.

Za Montevideo Uruguay. Južna Amerika, Frank Jistič, 245 Libertad. Za Joliet, Ill. John Jevitz, 1306 Cora St.

Za Sheboygan, Wis. Frank Košak 927 Illinois ave.

Za Barberton, Ohio. John Gabrovsek, 166 Huston St.

— Kadar ne morete sami namestiti ali vam je predaleč do pošte, obrnite se na našega zastopnika v vašem mestu, ki vam bude prijazno in dobro postregel.

— Trgovcem se primorajo v izdelavo vseh tiskovin, kakor malih plakatov, okrožnic ali cirkularjev, računov, trgovskih papirjev, kuvert itd. 300 trgovskih pisalnih papirjev in 300 kuvert, z vašim imenom in naslovom vam naredimo za \$2.50.

VABILO

-na-

SPLOŠEN LJUDSKI SHOD

ki ga priredi

Narodna Dobrodelen Družba V NEDELJO 30. APR.

ob 2. uri popoldne.

V KNAUSOVI DVORANI.

Namen te prekoristne družbe je skrbeti za uboge slovenske otroke, podpirati sloven. siromake sploh in prirediti parkrat na leto slovenskim otrokom prijetno zabavo. Vsakega rojaka dolžnost je, da se zapiše kot član te družbe. Letno velja samo 50 centov. Če pa nemorete postati član, pa pridite vseeno v dvorano, do boste slišali lepe namene, ki jih ima ta družba. Pridite vsemi!

Narodna Dobrodelen Družba.

VESELJE!

Marsikteri mati in oče, bodeta v solzah zatopljena radi velikega veselja, ko bodeta opazovala male nežne obrazke ob priliki prijetja zakramenta sv. birme. Zakaj bi pa ne, saj vendar čuti v srcu vsak oče in mati nežno nedolžnost cveteče mladosti svojih otrok.

Gotovo bodeta tudi vsak oče in mati napravila otrokom še večjo zadovoljnosc in velje z lepo in čedno obleko, po primerni ceni. Zaradi tega sem se jaz namenil in potrudil in sem nakupil veliko ter zelo lepih oblek po zelo nizkih cenah, ki bodo gotovo vsakemu v največjo zadovoljnosc in sicer obleke vse velikosti in raznovrstnih barv od \$2 do \$7.50. Srajce vsakovrstne ki so vredne 65c sedaj po 45c.

Vprašajte za tikete, za katero dobite lepo darilo in ki vam so v večjo vrednost nego vsemi drugi stempsi, ki vam jih nudijo razni usiljivi tujci.

Zagotovljam da Vam bodemo pri nas postregli bolj nego pri kakem tujcu z blagom in z cenami.

Priporoča se

JOS. GORNICK,

Prva prodajalna oblek zraven tiskarne "Cl. Amerika"

6113 ST. CLAIR AVE.
CLEVELAND, OHIO.

RAZNO.

Casopisje v detektivski službi. Akoravno prireja casopisje s svojo indiskretnostjo justici dostačat mnogo neprilik, se vendar ne more tajiti, da ne nudi premnogokrat policiji in sodnim oblastem pri zasedovanju zločinov in zločincev usuditev. Kot dokaz za trditev spominjajo nek francoski list na nekatere zanimive dogodke iz zgodovine francoskega pravosodja. Pred kakimi dvajsetimi leti je v bližini Lectoura (department Gers) neka Rahel Galtie zastrupila svojega moža, staro mater in brata. Ljudska govorica jo je sicer označila za morilko, toda ničesar ne ni upal tega jasno in odkrito izreci in preiskoval sodnik sam se je branil, da bi uvedel preiskavo proti ženi, ki je bila dotedaj vedno na dobrem glasu in se ji ni mogočesar očitati. Končno se je odločil da je odredil, da so izkopali žrte, ko so prišla na dan sumljiva njena početja, ki jih je po zeleni spremni preiskavi odkril nek časnikar, ki mu je bil znan počitaj. Žena je malo prej, ko je izvršila svoje umore, skušala pregovoriti brata, da bi se zavaroval za življenje neje v prid. Ko so potem triplja izkopalci, so odkrili, da so bili vse trije zastrupljeni, da je izvršila zločin Galtie, ki so jo na to obsohdili na dvajset let v prisilno delavnico. Skoro podoben je bil slučaj neke Ivane Gilbert, ki je bila tako na dobrem glasu, da je bil vsak sum proti njej izključen. Njen oče, mati in eden najmlajših bratrancev so umrli v tako sumljivih razmerah, da se je v celi pokrajini Saint Amand Mont-Ronda trdilo, da pride do odstavka: "Nos", pravi se moral zgoditi velik zločin, piše na kratko: "Ga ima!"

Bomba. V Makrikoeju so nali otroci staro bombo in so se z njo igrali. Naenkrat pa je bomba explodirala in ubila tri otroke, več drugih pa težko ranila.

"Res je, gospod redar, pa mi ne gremo domov, ampak v drugo krčmo!"

Izjema.
Redar: "Stojte, gospodje, ujeti ste! Ne veste le, da je župan še nedavno ostro ukazal, da je ponoči mirno hoditi izmed demagog in se baje jeden izmed prvih — gospodje tam primizi so mi vse povedali!" — "Pedagog, ljubi mož, pedagog!" — "Eh, kaj! Gog je gog le z menoj v ječo!"

Slovenske trgovine.

Sledeče trgovine priporočamo rojakom:

SALOONI:

FRANK JENŠKOVIC,
5393 St. Clair ave.

JOS KOZELY,

4734 Hamilton ave.
MIKE SETNIKAR,
6131 St. Clair ave.

JOHN KROMAR,

908 E. 63rd St.

ANTON BAJUK,

3141 St. Clair ave.

LOV. VEHOVEC,

4047 St. Clair ave.

LOV. PETKOVŠEK,

965 Addison Rd.

ANTON ZAKRAJŠEK,

911 E. 64th St.

JOHN BRESKVAR

1528 St. Clair ave.

FRANK STERNISHA,

1009 E. 62nd St.

JAKOB GRDINA

513 Collamer ave. Collinwood

FRANK KORČE,

5006 St. Clair ave.

JOHN BLATNIK,

6304 St. Clair ave.

JOHN SVETE,

6120 St. Clair ave.

LOUIS J. LAUSCHE,

1621 St. Clair ave.

MARTIN NOVAK,

1029 E. 61st St.

JOE NOSSE.

1226 E. 55th St.

JAKOB LAUSHE,

6101 St. Clair ave.

ANTON KUHELJ,

3822 St. Clair ave.

AUGUST BUDAN,

1423 E. 39th St.

FRANK JURCA,

1287 E. 55th St.

SLOVENSKA GOSTILNA,

3855 St. Clair ave.

JOHN GRDINA,

6025 St. Clair ave.

JOS. ZALOKAR,

899 Addison Rd. N. E.

IOSIP BIZJAK,

5022 St. Clair ave.

MATH HRASTAR

3920 St. Clair ave.

ANTON NOVAK

656 E. 61st St.

J. POSCH

426 Hamilton ave.

ANTON BRODNIK

1514 Juniata ave.

JOHN BRODNIK

1021 E. 62. St.

FILIP EPPICH

588 Collamer ave.

COLLINWOOD, O.

JOHN CIPERMAN,

1259 Marquette St.

FRANK PUCELJ,

3209 S. Clair ave.

J. JERMAN,

3840 St. Clair ave.

FR. KMET,

3922 St. Clair ave.

GROCERIE,

PREVEC & PEKOLJ,

1293 E. 55th Stt.

JOHN SPECH,

6302 Glass ave.

KUHAR & JAKŠIĆ

3830 St. Clair ave.

MRS. J. SKEBE,

060 E. Collamer St.

FRANK URANKAR,

3591 E. 76 St. Newburgh, O.

BRIVNICE.

FRANK ŠKERJANEC,

6124 St. Clair ave.

LEO ZIEGLER

3904 St. Clair ave.

Izjema.

Redar: "Stojte, gospodje, ujeti ste! Ne veste le, da je župan še nedavno ostro ukazal,

da je ponoči mirno hoditi izmed demagog in se baje jeden iz-

med prvih — gospodje tam pri-

mizi so mi vse povedali!" —

"Pedagog, ljubi mož, peda-

gog!" — "Eh, kaj! Gog je gog

le z menoj v ječo!"

VABILO

dramatični predstavi,

katero priredi Cerkveni pevski zbor

V NEDELJO DNE 30. APRILA 1911.

Začetek popoldan točno ob 3 in 30 minut in zvečer ob 7 in 30 minut.

V ŠOLSKI DVORANI SV. VIDA.

VSPORED:

mešani zbor.

mešani zbor.

mešani zbor.

moški zbor.

I. igra: "Sv. Terezija".

Igrak v dveh dejanjih.

OSEBE:

Marija Novak

Angela Novak

Viktor Hrovat

Katinka Perme

Ljuba Kmet

Alma Primcic

Josipina Erniakora

Terezija Pižem

Angelica Zajmec

II. Igra: "Prvi april".

Saljivo-resna igra v dveh dejanjih.

OSEBE:

F. Sodnikar

K. Perme

F. Švigelj

F. Orazem

* * *

F. Perme ml.

* * *

Lipovec, kmet in lesni trgovec,

Počnika, njegova hči,

Maks, njegov daljni sorodnik,

Zagorec, kmet in župan,

Reza, njegova žena,

Tine, njegov sin,

Lokarica, imovita udovica,

Lipovec, kmet in lesni trgovec,

Počnika, njegova hči,

Maks, njegov daljni sorodnik,

Zagorec, kmet in župan,

Reza, njegova žena,

Tine, njegov sin,

Lokarica, imovita udovica,

Lipovec, kmet in lesni trgovec,

Počnika, njegova hči,

Maks, njegov daljni sorodnik,

Zagorec, kmet in župan,

Reza, njegova žena,

Tine, njegov sin,

Lokarica, imovita udovica,

Lipovec, kmet in lesni trgovec,

Počnika, njegova hči,

Maks, njegov daljni sorodnik,

Zagorec, kmet in župan,

Reza, njegova žena,

Tine, njegov sin,

Lokarica, imovita udovica,

Lipovec, kmet in lesni trgovec,

Počnika, njegova hči,

Maks, njegov daljni sorodnik,

Zagorec, kmet in župan,

Reza, njegova žena,